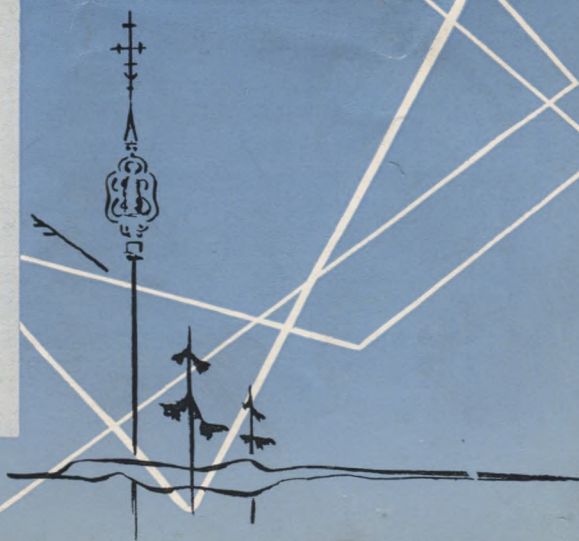

Laiskai
LIETUVIAMS

1954 GEGUŽIS (MAY) VOL. V, NO. 5

T U R I N Y S

MŪSŲ LŪKESČIŲ ŠVYTURYS — Prof. J. Gravrogkas	129
MŪSŲ IŠEIVIJOS UŽDAVINIAI — Dr. O. Labanauskaitė	131
PARTIZANO MOTINA (eil.) — D. Mickutė - Mitkienė	136
MALONĖS PILNOJI (V) — A. Liuima, S. J.	137
KRIKŠTASUOLĖS SVEČIAI — Kun. J. Petrėnas	142
KAS SUDARO AUKLĖJIMO TURINĮ? — Alg. Suomis	145
AR ESU SAVO VYRUI PADĖJUSI BŪTI GERU TĖVU?	149
AR NEERZINU SAVO VYRO?	150
AR MYLI SAVO ARTIMĄ?	150
LOS ANGELES ARKIVYSKUPO ŽODIS APIE TAUTYBĘ	151
IŠ ABITURIENTO DIENORAŠČIO — Kęstutis	152
LAIŠKAS MOTINAI — Sūnus	154
KAŲ PASĖSI, TĄ IR PIAUSI — Raganėlė.....	155
RŪPIMIEJI KLAUSIMAI — Redaktorius	158
IŠ FILMŲ PASAULIO — R. ir Z.	159

Viršelyje: Madona (Wadere).

"L. L." *Administracijoje dar galima gauti šias knygas:*

DIEVAS IR ŽMOGUS — \$5 (kietais viršeliais — \$6,50);

TU IR JI — \$2.

KAS ŽIŪRI IR NEMATO — \$1.

LETTERS TO LITHUANIANS. Published monthly except July and August, when bi-monthly, by The Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Illinois. Nearly subscription two dollars. Single copy 20 cents. Entered as second class matter at the Post Office at Chicago, Ill. Additional office of mailing in Putnam, Conn.

LAIŠKAI LIETUVIAMS leidžiami Tėvų Jėzuitų kas mėnesį, išskyrus liepos-rugpjūčio dvimėnesinį. Redaguoja T. Juozas Vaišnys, S. J. Administratorius Petras Kleinotas, S. J. Redakcijos ir Administracijos adresas: 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Ill. Telefonas: HEmlock 4-1677. Metinės prenumeratos kaina du doleriai. Atskiras numeris 20 centų'.

N. P. Seserų Spaustuvė, Putnam, Conn.

Viršelis J. Pilipausko, vinjetės V. Vijeikio

1954 M. GEGUŽĖS (MAY) MĖN.

VOL. V, NO. 5

MŪSŲ LŪKESČIŲ ŠVITURYS

Šiais metais gegužės 13 d. sueina treji metai, kai Lietuvos vyskupai paaukojo Lietuvą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai ir paskyrė tą dieną Marijos, lietuvių tautos Karalienės, nuolatine švente. Gegužės 13 d. nėra pripuolama, bet labai reikšminga data: tą dieną 1917 m. Dangaus Viešnia pirmą kartą apsirėiškė Fatimoje. Tai buvo ne tik Portugalijai, bet ir visam pasauliui didelės reikšmės įvykis. Norint tai suprasti, reikia jį ramiai objektyviai panagrinėti.

1910 m. Portugalijos valdžios vairas pateko į masonų rankas. Vienas jų vadų, Alfonsas Costa, tuometinis valstybės prezidentas, pasakė, jog dviejų generacijų laikotarpy katalikybė Portugalijoje bus visiškai išnaukinta. Tą savo užsimojimą Portugalijos vyriausybė rimtai siekė įvykdyti per mokyklas, valdžios įstaigas, spaudą ir paskaitas. Atrodė, kad kraštas labai smarkiai ir sėkmingai yra bedievinamas. Ir jei ši akcija nebūtų buvusi sutrukdyta, jeigu ji būtų išlikusi iki 1936-37 m., kai Ispanijoje užsiliepsnojo civilinis karas, jos pasekmės būtų buvusios fatališkos. Tik prisiminkime, kad tais metais Ispanijoje buvo nužudyta tūkstančiai kunigų, vienuolių, katalikybės veikėjų, sugriauta daugybė bažnyčių. Vyko sunki katalikų ir bedievių kova. Pergalės laimė sviro tai vienon tai kiton pusėn. Būtų užtekę, jei kaimyninė Portugalija būtų ištie-

susi pagalbos ranką Ispanijos bedieviams, kad visame Pirenėjų pusiasaly būtų užtikrinta bedievių pergalė. Nereikia užmiršti, kad tada Prancūzijoje ir Italijoje buvo jau stiprios komunistinės nuotaikos, o Jung. Amerikos Valstybės dar ilgai nematė komunistinio pavojaus ir buvo labai palankios Sovietų Rusijai.

Patekusios į raudonųjų valdžią Pirenėjų valstybės būtų parėmusios anose dviejose tautose raudonųjų politines sroves ir pasirūpinusios jas sustiprinti. Tuo būdu, karui pasibaigus, būtų susidariusios kuo palankiausios sąlygos įsigalėti raudoniesiems Prancūzijoje ir Italijoje, nes masių skurdas tose valstybėse buvo didelis, o JAV dar nesidomėjo raudonaisiais režimais. Tad Pirenėjų veiksnio, atrodo, būtų pakakę tiems kraštams nuriedėti raudonųjų glėbin. Bet tokiu atveju ir visa Europa būtų patekusi už geležinės uždangos anksčiau negu JAV būtų supratusios pavojų ir suskubusios gelbėti Europą, o taip pat ir save, nuo raudonojo tvano.

Mažas yra Portugalijos kraštas, bet anomis lemtingomis dienomis jo laikysena buvo milžiniškos svarbos ne tik jam pačiam, bet ir visai Europai. Taigi, 1917 metų Fatimos stebuklas, kuris laiku nutraukė to krašto bedievių akciją, buvo ypatingai prasmingas. Pažymėtina, kad jis ir savo pobūdžiu išskyrė iš visų pa-

našių iki tol buvusių stebuklų. Jisai prašoko net Liurdo garsų stebuklą. Liurde Dievo Motina apsireiškė tik vienai Bernadetai, todėl šis apsireiškimas tik iš lėto galėjo kelti žmonių religingumą sąryšy su laikas nuo laiko pasitaikiusiais Liurdo šventovėje tokiais išgijimais, kurie jokių būdu neišaiškinami hipnoze ar sugestija, pavyzdžiui, staigus džiuvos išnykimas, per keletą valandų žaizdų užgijimas ar sulaužytų kaulų suaugimas.

Jei Fatimoje būtų pasikartojęs tik Liurdas, jei Portugalijos atsivertimas prie Dievo būtų vykęs tik iš lėto, tai tikriausiai Portugalijos masonų valdžia būtų sulaukusi 1936 m. Ispanijos civilinio karo ir tą karą būtų lengvai nulėmusi sau pageidaujama prasme. Manau, nedaug palankesnė katalikams padėtis būtų susidariusi ir tuo atveju, jei tą reikšmingą spalio 13 dieną Šv. Motina būtų apsireiškusi žmonių miniai panašiai, kaip ji apsireiškė trims vaikučiams. Be abejo, žmonės, pamatę Mariją, būtų užsiliepsnoję dideliu džiaugsmu ir tikėjimu. Bet tas dvasinis pakilimas neilgai būtų galėjęs trukti. Bedievių spauda nebūtų delsusi atskubėti "šviesti" žmonių, įtikinėdama, kad tai nesąs joks stebuklas, o tiktai minios autosugestija. Ir ne vienam net geros valios žmogui toks aiškinimas būtų galėjęs atrodyti visai patikimas ir teisingas, nes minia, kuri per šešis mėnesius susirinkdavo kiekvieno mėnesio 13 dieną į apsireiškimo vietą ir taip aistringai troško išvysti Švenčiausiąją Mergelę, galėjo pasiekti aukščiausio egzaltacijos laipsnio, galėjo savo sugestijonuoti ir pamatyti tai, ko troško matyti. Tokiu atveju portugalų nuotikos nebūtų greitai kitėjusios link religingumo.

Tačiau tai, kas įvyko 1917 m. spalio mėnesio 13 dieną, savo pobūdžiu ir turiniu buvo didelė staigmena: kai žmonės per tiek laiko troško pamatyti Švenč. Mergelę ir aistringai tai vizijai ruošėsi, prieš jų akis atsivėrė visai nelauktas *saulės stebuklas*. Nebuvo jokios galimybės šio regėjimo aiškinti autosugestija ar kuriuo nors kitu natūraliu būdu. Čia kiekvienas geros valios žmogus turėjo pripažinti stebuklą. Tada portugalų nuotikos greitai pakitėjo ir masonų valdžia negalėjo išsilaikyti. Į mokyklas, į valdžios įstaigas, į ligonines buvo gražintas kryžius. Po visą kraštą gražiai išsiskleidė katalikiškoji akcija, paplito katalikiška spauda, mokyklose vėl imta dėstyti tikyba. Ne tik Portugalija, bet ir visa Europa taip aiškiai buvo išgelbėta nuo didžiulių jai gresiančių pavojų. Švenč. Motina vaikučių lūpomis pareiškė, kad pasauliui išgelbėti reikalinga *malda ir atgaila*. Portugalų tauta tam Dangaus Viešnios prašymui pakluso ir išvengė didelių nelaimių.

Mūsų Lietuva savo senomis tradicijomis yra giliai susieta su Dievo Motinos garbinimu. Tai liudija skaitlingos Marijos garbei pastatytos mūsų krašto bažnyčios. O viena jos giesmė tapo net antruoju mūsų tautos himnu. Tad argi įmanoma, kad šiomis sunkiomis tremties dienomis lietuviai liktų kurčias savo Globėjos prašymui? O ji iš mūsų prašo tik maldos ir nuoširdžios atgailos, kad išgelbėtume pasaulį, o drauge su juo ir mūsų tėvynę, nuo skaudžių nelaimių.

Popiežius Pijus XII š. m. sausio 5 dieną pašventino Nekalčiausios Marijos Širdies statulą Lietuvai. Ji nuo vasario 28 d. pradėjo keliauti per visas Amerikos ir Kanados lietuviškas parapijas, kad sukeltų mumyse reli-

ginį atgimimą. Ji pasiliks Amerikoje, kol Lietuva atgaus laisvę. Tada statula bus nugabenta į Lietuvos sostinę Vilnių ir ten bus laikoma jos garbei skirtoje šventovėje.

Šioms iškilmėms reikėtų rimtai ruoštis. Kiekvienas turėtų prisidėti, kuo gali: aukoti Marijos altorių papuošimui, giedoti choruose, sutikti šią Dangaus Viešnią organizuotai. Turėtų nelikti nė vienos lietuviškos organizacijos, abejingos šioms iškilmėms. Tai bus mūsų dvasinio atgi-

mimo pavasaris. Sukursime savųjų tarpe pamaldumo ir atgailos sąjūdį. Mūsų atgaila ypatingai reikšis artimo meilės darbas, reikiamai šelpiant pasilikusius Vokietijoje senelius, ligonius ir našlaičius. Ji reikšis taip pat pastangomis palengvinti mūsų brolių, esančių bolševikų prispauodoje, sunkią dalią. Įtempę šiai veiklai visas jėgas, tikėsime, kad Dievo Motina mums išties savo pagalbos ranką.

Prof. Julius Gravrogkas

Mūsų išėivijos uždaviniai

Kalbėsime tik apie lietuvių išėiviją ir pirmoje vietoje apie paskiausiai čia atvykusius. Savo uždavinius spręsimė ir patarimus siūlysime, turėdami tvirtą viltį, kad daugumos mūsų kojos netrukus palies išlaisvintos tėvynės žemę, kad dabartinis mūsų sustojimas svetimame krašte yra tik laikinis. Visa tai turint prieš akis, galima į tris grupes suglausti dabartinius mūsų uždavinius:

1. lietuviškos sąmonės išlaikymas;
2. tėvynės laisvinimas;
3. socialinė—karitatyvinė veikla.

1. Lietuviškosios sąmonės išlaikymas

Šį reikalą svarstant, reikia atsakyti į klausimus: kaip įvykdyti mūsų tautinius uždavinius; ką daryti, kad per keletą metų nenustaustų mūsų atžalynas; ką daryt, kad su juo būtų galima lietuviškai susikalbėti, kad jis suprastų ir jaustų, ką reiškia būti lietuviu, kad jis turėtų lietuvišką sąmonę? Nurodysime svarbiausias priemones.

M o k y k l a

Tautai gyvenant savoje valstybėje, tautinės sąmonės metodišku ugdymu užsiima mokykla. Ten jaunosioms kartoms yra perteikiami tautinės kultūros lobiai. Jaunosios kartos taip pat yra supažindinamos ir su visos žmonijos kultūriniais laimėjimais, kad jos, mylėdamos savo tautą, nepamirštų gerbti ir kitų pasaulio tautų. Mums, gyvenantiems dabartinėse sąlygose ir neturintiems tautinių mokyklų, reikia daugiau reikšmės duoti šeimai. Jai tenka didžioji tautinės sąmonės ugdymo ir palaikymo našta. Čia išėivijoje šeima tampa labiausiai patikimas tautinio auklėjimo veiksnys. Ir antropologiška prasme reikia teigti, kad šeima yra vienintelė vieta, kur galima pakvėpuoti tautiniu ozonu.

Ar kiekviena šeima tą pareigą gerai supranta, sunku pasakyti, bet reikėtų stengtis, kad ją suprastų. Kiekvienoj šeimoj turėtų būti Rimšos "Vargo Mokykla", kad ji mums nuolat primintų didžią ir šventą parei-

gą — ugdyti ir išlaikyti mūsų jauni-
mo tautinę sąmonę. Ji būtų ne tik
priminimas dirbti, bet ir paskatini-
mas ištesėti, nes ištesėjo ir tokią pat
pareigą garbingai atliko lietuvio šei-
ma tada, kai nešė Rusijos carų jungą
šimtą su viršum metų. Tik skirtumas
tarp anų Lietuvos laikų ir dabartinių
tremties sąlygų yra tas, kad tada
lietuvišką darbą ir "vargo mokyklą"
reikėjo slėpti nuo žandarų, o dabar
čia laisvė viskuo naudotis iki soties.

Šalia šeimos mokykla yra antras
veiksnyss tautinei sąmonei ugdyti.
Išėivijoje tautine mokykla galima pa-
vadinti kiekvieną jaunųjų sambūrį
kur siekiama mokytis tautinės kultū-
ros vertybių: gimtosios kalbos bei li-
teratūros, savo tautos istorijos, savo
krašto geografijos ir tautinių papro-
čių. Mūsų tremties sąlygose (turiu
galvoje tik Ameriką) tautine mokyk-
la gali būti ir parapijinės mokyklos,
ir prie jų prisiglaudusi šeštadieninė
mokykla, ir Seserų Kazimieriečių
aukštesnioji mokykla Čikagoje, ir
Tėvų Marijonų panaši mokykla Ma-
rianapolyje. Žinoma, visos tos minė-
tos mokyklos bus tokio vardo vertos
tik tada, kai jose bus galima jausti
gyvą lietuvišką dvasią, kai jos tar-
naus lietuvių kultūros reikalams.

Ar visos čia suminėtos mokyklos
lygiai tarnauja lietuvių tautinei kul-
tūrai, klausimas opus ir apie jį pa-
prastai vengiama kalbėti. Mano nuo-
mone, visai be reikalo, nes, apie tai
kalbant, nėra reikalo pyktis, jei kla-
simas bus teisingai ir be aistrų ap-
tariamas. Į ką tik pastatytą klausimą
reikia atsakyti, kad ne visos sumi-
nėtos mokyklos lygiai tarnauja tauti-
nei kultūrai. Kiek teko girdėti, pirmo-
ji parapijinė mokykla, išivedusi vi-
siems vaikams privalomus lituanisti-
nius dalykus (lietuvių kalbą, istori-
ją, geografiją, tautinius * šokius bei

dainas ir tikyba) yra Elizabeth, N. J.,
lietuvių parapijos mokykla. Šis pa-
vyzdys visoje Amerikoje sekėjų dar
neturi ir greičiausiai neturės. Daug
kur lietuviškieji mokslo dalykai yra
dėstomi mūsų lietuviškųjų vienuoly-
nų seselių, bet jie neprivalomi net
lietuviškai kalbantiems vaikams.
Vienur kitur lietuviukai mokomi lie-
tuviškų dalykų iš šalies paprašytų
mokytojų. Kitur tik sakoma, kad šis
tas daroma, bet lietuviškam reikalui
esama daug abejingumo. Kitur jau-
čiama aiški priešlietuviška dvasia,
ir vaikų net tikybos nenorima lietu-
viškai mokyti. Bet nežiūrint visa to,
tėvai savo vaikus, kur tik yra gali-
ma, turėtų leisti į lietuvių įkurtas pa-
rapijines mokyklas, nes kur bus dau-
giau lietuviukų, ten bus didesnis jų
vienas į kitą veikimas, ten bus dau-
giau galimybės lietuviškus reikalus
geriau ugdyti tų mokyklų pastogėse.

Reikėtų daugiau susidomėti šešta-
dieninėmis mokyklomis. Deja, dau-
gelis tėvų jų tinkamai neįvertina ir
neleidžia ten savo vaikų. O jų nau-
da yra neabejotina: be lietuviškų da-
lykų pasimokymo vaikas ten turės
progos bent kelias valandas pabūti
grynai lietuviškoje aplinkoje, įpras
lietuviškai galvoti, išigys lietuviškų
papročių. Reikėtų tas mokyklas vis
tobulinti, parūpinti mokslo priemo-
nių, organizuojant chorelius, žaidi-
mus, vaidybos grupes. Visuomet at-
siranda mokytojų, kurie tik iš pasi-
šventimo šiose mokyklose dirba. Tė-
vai turėtų daugiau su jais bendrau-
ti ir jiems padėti.

Jaunimo organizacijos

Prie tautinio auklėjimo priemonių
reikia priskaityti ir jaunimo organi-
zacias. Jų nauda abejoti netenka,
tik čia išėivijoje jos gal kitokios tu-

rėtų būti: be savo ideologinių ir specifinių dalykų jos turėtų ypatingai rūpintis tautinės gyvybės stiprinimu. Joms to nereikėjo Lietuvoje, bet būtinai to reikia išeivijoje. Rusijos caro okupacijos laikais panašiai elgėsi slaptos studentų, moksleivių ir klierikų draugijos.

Dabar Amerikoje šiek tiek juda ateitininkai, skautai ir vyčiai. Pasišventusių globėjų - vadų turi ateitininkai ir skautai. Prie vyčių naujųjų ateivių jaunimas nepriėjo. Daug jų niekur nepritilpo ir palaidi vaikščioja. Spraga čia yra didžiausia. Sekdama savąsias ideologines nuotakas, siūlyčiau jungti neorganizuotą jaunimą į ateitininkų ir skautų organizacijas. Tik vėl šeimos turėtų atsiminti, kad tos organizacijos yra reikalingos suaugusiųjų globos, jei norima iš jų susilaukti pageidaujamų vaisių. Nepakanka jaunimą į jas nukreipti, bet reikėtų rūpintis, kad jis kartą savaitėje ar bent kartą į dvi savaites galėtų susirinkti saviuklai ir turėtų naudingą darbo programą. Tai būtų antroji vargo mokykla, tik laisvesnio ir žaismingesnio tipo. Tos organizacijos turėtų grupotis aplink mokyklas, o vasaras praleisti pakaitomis stovyklose, kur ypatingai būtų stipri lituanistikos programa, praeinama patraukliu būdu.

Spauda

Spausdintą žodį atstovauja knyga ir laikraštis. Laikraščių jau gal ir per daug turime, bet gal neturime nė vieno, kurs stipriau padėtų dirbti tautinės sąmonės ugdymo darbą. Juk neužtenka, kad laikraštis būtų lietuvių kalba spausdinamas, bet reikia, kad jis apie lietuviškus reikalus kalbėtų. Nepakanka tik šiokios tokios lietuvių veiklos faktus užregistruoti, bet reikia lietuviškas proble-

mas gvildinti, vaidinti vaidmenį šauklio, primenančio pareigą budėti, kad mūsų lietuviškas laivas svetimoje jūroje neapsiverstų ir kad mes visi nepaskęstume. Laikraštis turėtų duoti ir lietuviško maisto širdžiai maitinti.

Dabartiniu metu spauda turėtų padėti susivokti, kur esame, ką turime daryti, iš kokios medžiagos lietuviškus namus statyti, kiek statybinės medžiagos ir kokios iš seniau čia įsikūrusių lietuvių pasiimti, kiek jos naujai atsinešta ir kaip visą turimą turtą panaudoti. Nemanau, kad mūsų spaudos vadovai ta kryptimi pakankamai reikalus kreiptų. Jei kas tuo reikalu užkabinama, tai būtinai ką nors piktai kritikuojant. Kas galėtų tuos reikalus rimtai tvarkyti, tas užsispyręs tyli.

Nėra vietos čia kalbėti apie šakotą meno sritį, bet ir jo panaudojimas įeina į mūsų didžiąją kultūrinę veiklą, naudotiną tautinei sąmonei gairinti.

Kalbos grynumas

Negaliu praeiti pro skaudų reiškinį — mūsų gražiosios kalbos šiukšlinimą, "lietuvinant" angliškus žodžius. Iš Lietuvos išsivežėme nuo svetimybės ir barbarizmo išvalytą lietuvišką kalbą ir jos ugdytojų įkaltą tiesą, kad garbė svetimomis kalbomis kalbėti, bet didi gėda savosios nemokėti. Bet pasileidę išeivijos keliais, tą tiesą pamiršome ir pasidavėme sunkiai išaiškinamai aistrai — pradėjome kurti kažkokį kalbos jovalą. Pasėkėme po pasaulį skrajojančių žydu pavyzdį — tik tenka pasakyti, kad žydu sukurtas "idiš" išėjo originalesnis produktas už mūsų pradėtą virti kalbos jovalą.

Keista, kad Lietuvoje daug kalbėję apie svetimų kalbų mokymąsi, iš-

klydę iš gimtosios žemės, taip uoliai neskubėjome jų pasisavinti, nors tai ir būtina, kad lengviau duoną pelnytume, kad prie gyvenimo krašto kultūrinių turtų prieitume, kad į kultūringesnę socialinę aplinką galėtume patekti. Bet dar keisčiau, kad taip greitai pradėjome "angliškai" kalbėti, segdami angliškiems žodžiams lietuviškas galūnes ir tokius žodžius glėbiais maišydami į savo kasdieninę kalbą. Gal griebsimės teisintis, kad čia tik juokaujame, kad norime pirma mūsų čia atvykusių tautiečių būti suprasti, nuo jų daug nesiskirti, sakyčiau, jiems kiek pataikauti. Raminamės, kad toks kalbos šiukšlinimas nepavojingas, nes nevirš įpročiu. Bijau, kad tokia nuomonė yra klaidinga ir noriu teigti, kad pradėtas savosios kalbos šiukšlinimas greit virš įpročiu, kurio nė gėdos jausmas nebegalės nutrinti nuo mūsų liežuvio.

Eidami pradėtu kalbos darymo keliu, dvigubai nusikalstame: neduodame progos dar lietuviškai kalbančiais ir suprantančiais senajai lietuvių išėivijai švarios lietuvių kalbos ir darome didžiulę skriaudą savo atžalynui — dar pradžios ir vidurinį mokslą einančiam jaunimui — kuris greit nuo suaugusiųjų užsikrėtė blogu įpročiu. Mūsų senieji ateiviai stropiai klausosi, kaip mes kalbame, ir ne taip jau mažas skaičius pradėjo pamažu ir patys vartoti iš naujųjų nugirstus žodžius. Kartais ir paklausia, kaip tą ar kitą dalyką tikrai lietuviškai pavadinti. Jei mes nebūtuome nuėję kalbos šiukšlinimo keliu, minėtas reiškinys būtų stipriau pasireiškęs.

Tėvai ir jaunimas turi suprasti, kad reikia gerai išmokti anglų kalbą, bet drauge reikia išlaikyti gryniausią lietuvių kalbą. Tą pareigą uždeda

ne tik tauta, kurios vardu esame žymimi pasaulio bendruomenėje, bet ir pareiga duoti tai bendruomenei tinkamai išauklėtus narius. O esminė gerai išauklėto žmogaus žymė yra ta, kad jis gali teisingai vartoti savo gimtąją kalbą. Tą darbą turi dirbti mokyklos, organizacijos, spauda, daina, teatras, tačiau jei namie į tą reikalą niekas dėmesio nekreips, tai visi anie įrankiai bus bejėgiai tą uždavinį atlikti.

Tautinės gyvybės išlaikymu besirūpinant, nepamirština, kad šeimos pastogėje būtų ir mūsų tautiniai bei valstybiniai simboliai: tautinė vėliava, vytis, Gedimino stulpai; taip pat svarbias tautos valandas ar įvykius primeną vaizdiniai išreiškimai: skulptūros, drožiniai, menininkų paveikslai, meniškos fotografijos. Jie namuose taip turi būti sutvarkyti ir naudojami, kad jautriai kalbėtų į šeimos narių širdį ir protą, kad nuveiktų valią geležiniam pasiryžimui nugalėti nutautimo pavojus, kurie nepaprastai stiprūs, o dažnai net ir patrauklūs. Mūsų namai turėtų būti pripildyti tokia lietuviška atmosfera, kurioje galėtų kiekvienas atsigavinti. Atmintina anglosaksuose žinoma patarlė: mano namai yra mano pilis. Tenka ryžtis čia tremtyje padaryti savo namus lietuviškos dvasios pripildyta pilimi, į kurios sieną sudužtų viskas, kas galėtų pažeisti mūsų dorą ir tautybę.

Lietuvis yra visuomet buvęs stiprus savo širdimi, kuri išsiliejo religinėse apraiškose, tautosakoje, mene ir kasdieniniame gyvenime. Jo širdis plazda ne tik krūtinėje, bet ir visuose žygiuose. Dažnai juokiamės iš tų, kurie ne protu, bet širdimi gyvena. Bet aš labai linkėčiau, kad išėivijoje statydami lietuvišką pilį, jos planavimo pirmenybę pavestume širdžiai.

Tada tariamai negalimi dalykai pasidarys galimais.

II. Tėvynės vadavimas

Be tautinės gyvybės išlaikymo antras svarbus išeivijos uždavinys yra tėvynės vadavimas. Tas darbas susideda iš dviejų: 1. priminimas pasauliui, mums padarytos skriaudos; 2. telkimas lėšų išlaikyti organams, kurie budi tėvynės vadavimo sargyboje.

Kalbėti tuo klausimu daugiau jau būtų darbo plano susatymas. Šio rašinio rėmai to daryti neleidžia.

III. Pavargusiųjų globa

Didžiausia dvasiniai ir fiziniai pavargusių lietuvių dalis yra likusi Vokietijoje. Reikia pasakyti, kad jie ten gyvena susirišę geležine drausme. Jų rankos ir širdys laiko apkabinusios vienintelę pasaulyje aukštesniąją mokyklą. Jų bendruomenė ir mus aprūpina knygomis. Ten likę lietuviai savo geru elgesiu aukština Lietuvos ir lietuvių vardą. Kol jie ten yra, mes negalime jų užmiršti, mes turime jiems duoti visokio maisto, kokio tik jie yra reikalingi. Jų medžiaginiai reikalais rūpinasi Balfas, bet jis galės būti tiek dosnus, kiek mes jam būsimė dosnūs. Yra žmonių kurie duoda viskam ir visada, bet yra ir tokių, kurie neduoda niekam ir niekada. Balfos rėmimą reikia padaryti tautinio solidarumo mokykla.

Kaip visa tai įvykdyti?

Kaip matome, darbų begalybė, didžiuliai darbo plotai, bet beveik visos dirvos neartos. Kur turėtų būti daug bruzdėjimo ir entuziazmo, matome tylą ir abejingumą. Kur darbas turėtų virte virti, ten vos vienas kitas darbininkas pavargęs žagrę traukia.

Turime šeštadienines mokyklas, o Čikagoje net aukštesniąją lituanistikos mokyklą, bet dar nėra joms pritaikytų programų ir knygų. Lankytojų skaičius dar labai mažas. Yra leidžiamos knygos, bet ne tos pirmiausia, kurios mūsų tautinei gyvybei reikalingos. Turime dainų, dainininkų ir kompozitorių, bet Čurlionio ansamblis jau nutilo, o chorai negauna į rankas kompozitorių darbų. Mūsų namus užglūšino svetimųjų nevertinigi garsai, o savo gražių dainų, tinkamai meniškai atliktų, neturime įdainavę į plokšteles ir patiekę lietuviškai šeimai ir jaunimui. Turime dramaturgų, artistų ir scenai medžiagos, bet neturime teatro. Pradėjome Čikagoje jį kurti nuo antro galo: pirma ieškojome turtingų mecenatų, o tik paskui žadėjome "stebuklus" rodyti. O reikėjo pradėti nuo "stebuklo", tada nebūtų reikėję mecenatų ieškoti. Turime spaudą, bet neturime šauklio į didžiąją darbo talką. Turime dvasiškių, bet negirdime jų pamokslų (suponuojant, kad norime ir ateiname jų pasiklausyti... *Red.*).

Pagalčiau, turime lietuvių, bet neturime organizacijų. Esame susipykę, vienas į kitą skersakiuojame, vieni iš kitų juokiamės, vieni kitiems kažko pavydime. Čia yra mūsų didžioji nelaimė, galinti visus pražudyti, jei neatsiras, kas galėtų mus pakelti, pradėjusius slinkti į apatijos ir abejingumo bedugnę. Mes, naujieji ateiviai, atsiradę Amerikoje, patį pirmąjį rytą atsikėlėm iš lovos kairiaja koja ir dar iki šiol vis negalime persimesti ant dešinėsios. Naujose vietose besikurdami, pridarėme daug psichologinių klaidų, iš kurių jau laikas pradėti bristi.

Senoji išeivija pateko į tada dar buvusias amerikietiškas dykumas, visai tarp svetimųjų, ant plikos žė-

mės. Ji pradėjo kurtis iš nieko ir įsikūrė gana gerai. Mes atvažiuome ne į tuščią vietą, bet į Amerikos Lietuvą ir pasijutom, tarsi ji būtų mūsų nuosavybė, tarsi mes čia būtume šeimnininkai. Bet kai kas nors čia mums nepatiko, nesuvaldėme liežuvio ir prikalbėjome nereikalingų dalykų. Senieji pasijuto grasinami — jie pamanė, kad mes norime paimti ir jų bažnyčias, ir jų mokyklas, ir visa kita, kas jiems miela, su kuo jie apsipratę. Jie mūsų neatstūmė, bet ir šeimnininkauti nedavė — ateiškite ir būkite drauge su mumis, tik mūsų tvarkos negriaukite. Kiti ir piktai pasakė, kad čia ne Lietuva ir jūsų norai čia ne vietoje.

Mes norėjom anuos į lietuvišką kelią gražinti, bet nepasijutom, kad patys pradėjome eiti tautinės mirties keliu. Iki šiol likome palaida masė. Į senąsias organizacijas įsijungti negalėjome, bet savosios dar nesukūrėme. Atsivežėme gerą tautinės bendruomenės idėją, bet ne tuo keliu ją

organizuodami pradėjome eiti, todėl ir vaisių nematyti. Dabar jau turėtų būti aišku, kad pirmiausiai tai turėtų būti naujų ateivių organizacija, centralizuota, disciplinuota. Kai toji organizacija pradės dirbti tautinį darbą, jai į talką ateis visi gyvi lietuviški branduoliai, ir bus harmonija tikslo vienybėje, nors ir didelis margumas priemonių gausime. To mums ir reikia.

Kol to nebus, kol naujieji ateiviai nesusiorganizuos, jokio rimto tautinės gyvybės išlaikymo darbo dirbti negalėsime. O kol darbo vaisių nebus, tol senosios išėivijos dar tautiškai gyvi nariai į lietuviškos bendruomenės sukūrį nebus įvelti; jie gali pasakyti: pirma parodykite, ką galite. Turime ir galime parodyti, tik reikia pradėti darbą. Pirmiausiai reikia cento, bet reikia ir vienos stiprios rankos, kad planuotų, skatintų, tikslą rodytų, priemonės parūpintų, širdį uždegtų, valią pergalei įtemptų.

Dr. O. Labanauskaitė

D. Mickutė-Mitkienė

PARTIZANO MOTINA

*Paskutinį sūnų jauną
Rengia motina į girią...
Iš kitų žinios negauna —
Ištremti, ir, gal būt, mirę...*

*Pabučiuoja brangią kaktą,
Šventu kryžium ją pažymi...
Skausmui — žodžių neužtektų.
Bet... lietuvis laisvei gimęs!*

*Į kelionės ryšuliuką
Deda motina rožančių...
Ir sūnus iš kiemo suka
Sunkiam žygiui, kovai, kančiai...*

*Laimink, Viešpatie, galingas,
Paskutinį mano sūnų,
Jis tėvynei reikalingas...
Man — Tavo valia tebūna.*

*Taip sunkus motulei kelias
Į gryčiutę tamsią, niūrią.
Sienoj kabantis kryželis —
Viskas, viskas, ką ji turi!*

MALONĖS PILNOJI

Senas priežodis sako: kaip tikima, taip ir meldžiamasi. Peržvelgėme pirmuosius amžius ir matėme apie Mariją apreikštų tiesų užuomazgą ir plėtojimasi. Dabar tenka pažvelgti, kaip tai pasireiškė liturgijoje, bažnytinėse šventėse ir maldose. Marijologijos užuomazga, kaip matėme, yra iš ketvirtito amžiaus. Pirmosios gi Jos šventės, bent iki šiol žinomos, yra tiktai iš penktojo šimtmečio, neskaitant neseniai surastų dokumentų, pagal kuriuos Antijokijoje jau 4 amžiaus pabaigoje buvusi pažįstama "Dievo Motinos Marijos, visuomet Mergelės" paminėjimo šventė, bet nieko nežinoma tikslesnio apie tos šventės turinį ir charakterį. Tiesa, jei žiūrėsi tiktai vardo, tai jau 4 šimtmečiuje buvo švenčiama Įvedybų (Grabnyčios) šventė ir Rytuose 5 šimtmečio pradžioje (apie 430 metus) Apreiškimo šventė. Tačiau tos abi šventės savo turiniu ir charakteriu buvo laikomos kaip Išganytojo, o ne Jo Motinos šventės, būtent, pirmoji kaip Išganytojo aukojimo šventykloje minėjimas (Praesentatio Domini) ir antroji kaip Jo Įsikūnijimo šventė (Conceptio Domini). Neskaitant šitų, pirmosios Marijos šventės, tikrai istorijos paliudytos, yra Jos Nekalto Prasidėjimo šventė, pradėta švęsti penktame amžiuje ir Jos Dangun Ėmimas, pradėtas švęsti šeštame amžiuje. Tai dvi didžiausios Jos šventės ir šių dienų bažnytinėje liturgijoje švenčiamos su pareiga klausyti šventų Mišių ir susilaikyti nuo darbo. Kitos Marijos šventės, nors yra žinomos visoje Bažnyčioje, bet neuždeda pareigos klausyti šventų Mišių, būtent: Įvedybų, Apreiškimo, Aplankymo, Gimimo,

Rožančiaus, Motinystės, Atvedimo Šventovėn, Apsireiškimo Liurde, Karmelio Kalno, Snieginės, Vergų Išpirkimo ir Septynių Skausmų. Be šitų, švenčiamų visoje Bažnyčioje, yra dar 25 kitos šventės, tiktai atskirose vyskupijose, pavyzdžiui: Malonių Tarpininkės, Nesiliaujančios Pagalbos, Krikščionių pagalbos, Ligonių Sveikatos, Nusidėjėlių Gynėjos, Visų Šventųjų Karalienės, Tyriausios Širdies ir kitos. Pagaliau, dar nemaža yra Jos švenčių, tik atskiruose kraštuose arba vienuolynuose pažįstamų.

Vėlyvas Jos švenčių atsiradimas nereiškia, kad Jai nebūtų buvusi teikiama pagarba ir anksčiau. Kitaip nebūtų galima suprasti, kaip tos šventės būtų galėjusios atsirasti. Nuo pat pradžios Ji buvo minima šalia Išganytojo. Ypač išjudino Efezo Visuotinio Susirinkimo nutarimai, kurie jau buvo gilaus žmonių tikėjimo išreiškimas, reakcija prieš klaidatikius ne iš atsitiktinumo, bet iš gyvenamos tradicijos, nors dar neišreikštos.

Jeigu Marijos Dangun Ėmimo šventė pasirodo 6 amžiuje, reikia pabrėžti, kad tai yra tiktai pirmieji ženklai. Tai yra tiktai vardas, dar neaiškaus, daugiaprasmio, neišryškinto turinio. Bent jau iki šių dienų išlikę dokumentai daug nepasako. Taip, kai kurie istorikai norėjo net visiškai paneigti galimumą ką nors sužinoti apie šitą šventę ir jos pradžią, plėtojimasi, augimą. Bet tai yra perdėta. Kiti mėgino visai neįtikimai aiškinti tokį vėlyvą šventės atsiradimą įvairiomis priežastimis, būtent, kad neduoti progos eretikams semtis naujų argumentų jų klaidingoms idėjoms

D. Morelli

Tyriausioji Motina

įrodyti, pavyzdžiui, Valentinijonams, tvirtinusiems, kad Kristaus kūnas esąs kitoks, kaip visų žmonių, sudarytas iš dangiškos medžiagos, nepasiekiamas kentėjimams; arba, pavyzdžiui, neduoti progos naujiems tikintiesiems grįžti į stambeldystę! Kiek verti tokie svarstymai, nėra reikalo nė minėti. Nereikia bijotis pažvelgti į dalykus, kaip jie iš tikro atrodo istorijos šviesoje, nes dogmatiniu atžvilgiu, jau matėme, tiesa yra aukščiau bet kokios galimos abejonės. Kaip daugelis kitų dogmų turėjo savo augimą, plėtojimąsi, savo istoriją, panašią istoriją yra turėjusi ir Marijos Dangun Ėmimo tiesa.

Aplenkus legendas, kuriose, be abejonės, yra ir tikrų elementų, bet nesant pakankamai istorinių duomenų, kad būtų galima tiksliai atskirti tikruosius elementus nuo prasimanytųjų, Bažnyčia verčiau sutinka nieko

neturėti istoriško iš to laikotarpio Marijos Dangun Ėmimo klausimu, kaip remtis abejotinos vertės liudijimais. Pirmas istorinis dokumentas apie Jos Dangun Ėmimo šventę yra pamokslas, kuriame Gregorijus (538-584) iš Tours (Prancūzijoje) apie 590 metus mini Marijos Dangun Ėmimo šventę (Migne, P. L. 71, c. 708). Pirmasis pėdsakas tokios šventės Rytuose yra, bent taip galima spėlioti, imperatoriaus Mauricijaus (582-602) įsakymas, kuriuo jis nuskiria vieną Marijos šventę į rugpiūčio mėnesio 15 dieną. Toji šventė vadinasi, pagal Jeruzalės liturginę knygą, "Marijos Dievo Gimdytojos diena". Kokio turinio ir pobūdžio buvo toji šventė, sunku pasakyti, tik galima spėlioti dėl 15 rugpiūčio mėnesio dienos, kad tai buvo surišta su Jos Ėmimu į Dangų (Cf. Niceforus, N. E. 17, 28). Beveik tuo pat metu, vyskupo pavaduotojas ir vėliau Jeruzalės patriarkas Modestas viename pamoksle apie 614 metus mini Marijos Dangun Ėmimo šventę. Tačiau kritikai dabar yra linkę manyti, kad šitas pamokslas yra klaidingai priskirtas Modestui ir tikrenybėje yra žymiai vėlesnis, tai yra iš 7 šimtmečio pabaigos, po 681 metų.

Kai kurie archeologai mano, kad Marijos Dangun Ėmimo šventė 6 šimtmečio pabaigoje jau buvo švenčiama ir Romoje, tai yra dar prieš popiežiaus Gregorijaus Didžiojo mirtį 604 metais, nes iš to meto yra išlikusi mišių malda, kurioje minima, kad Marija, nors mirusi laikinąja mirtimi, bet kaip Dievo Motina nebuvo galutinai mirties saitais nugalėta ("hujus diei festivitas opem conferat salutarem, ir gua sancta Dei Genitrix mortem subiit temporalem, nec tamen mortis nexibus deprimi potuit, quae filium tuum de se genuit incar-

natum"). Be jokios abejonės mintyje turima Jos į Dangų Ėmimas, o ne laisvumas nuo nuodėmės, nes Ji visą gyvenimą buvusi laisva nuo nuodėmės, nebegalėjo jos prisibijoti po mirties. Iš Romos, kur šitoji šventė tikrai jau buvo švenčiama apie 650 metus, greit ji paplito po kitus kraštus. Toliau, popiežius Sergijus (687-701) išako procesiją tos šventės proga, o pačią šventę laiko kaip jau seniau įvestą, įprastą, nurodo tikrai vieną šventimo smulkmeną. Bet šventę vadina ne Dangun Ėmimu, o Miegojimu (Dormitio). 7 amžiaus pabaigoje kai kuriose vietose jau buvo švenčiama nebe "Šventė" apskritai, bet jau Dangun Ėmimas, nors vis dar sausio mėnesio 18 dieną. Tai rodo, kad pati idėja jau buvo pradėjusi ryškėti. 8 šimtmečiuje Galijoje priimamos liturginės Romos knygos ir pradeda švęsti irgi rugpjūčio mėnesio 15 dieną. Po šimtmečio nuo šitos šventės pasirodymo ji jau švenčiama visoje Bažnyčioje sutartinai, kaip Vakaruose, taip ir Rytuose. Tati yra verta dėmesio, nes tuo metu ko ne visos šventės buvo tikrai vietinės, skirtingos nuo kitų vyskupijų, nes kiekviena iš jų minėjo savuosius žymesnius vyskopus ir kankinius. (Apie šventės pavadinimų kaitaliojimąsi galima daugiau žinių rasti: *Revue Benedictine*, 1911, 313).

Išlikusiomis žiniomis, Marijos Dangun Ėmimas buvo švenčiamas kuo iškilmingiau ir priklausė prie svarbiausių liturginių švenčių, kaip rodo Salzburgo koncilio, įvykusio 799 metais, išlikę dokumentai; tą patį patvirtina ir Mainco koncilio dokumentai iš 813 metų. Toliau popiežius Leonas IV apie 847 metus išako ir oktavą dangun Ėmimo šventei, o keletą metų po to popiežius Mikalojus I, 858 metais, atsakydamas į bulgarų

užklausimą apie pasninką šventės išvakarėse, atsako, kad Romoje būdėjimas ir pasninkas užlaikoma "nuo senovės" (antiquitus tenet Ecclesia). Pagaliau, prie šitos šventės išplitimo daug yra prisidėjęs švento Jono Damasceno (mirusio apie 8 šimtmečio vidurį) trys pamokslai (Migne, P. G. 96, c. 699-762). Be to, jis sumini, kad buvęs gana gyvas padavimas apie Marijos Dangun Ėmimą nuo penktojo amžiaus vidurio. Kadangi to tvirtinimo šaltinių nepaduoda, sunku tuo remtis.

Popiežiai 8-9 šimtmečiuje neretai ragindavo ir patys užsakydavo pavaizduoti ornamentikoje Marijos Dangun Ėmimą. Ir iš tikro, gausiai atrandama istorinių duomenų apie Marijos Dangun Ėmimą ikonografijoje. Jei neskaityti kelių abejotinos kilmės ir reikšmės archeologinių liekanų, kaip vadinamasis Saragozos (Ispanijoje) sarkofagas iš 4 šimtmečio, tai pirmieji šitos rūšies liudininkai užtinkami tikrai nuo 8 šimtmečio ir dar daugiau bizantiniame stiliuje. Pirmiausia užtinkama Marijos mirties pavaizdavimai. Jų labai gausu nuo 10 šimtmečio visokiose miniatiūrose, mozaikose, dramblio kaulo raižiniuose ir drožiniuose. Tai perėjo net į plastiką, ir pasidaro Vakaruose dažniausiai sutinkamas motyvas. Anksčiau viduramžy, net iki 10 šimtmečio pabaigos, vaizduojama daugiausiai tik Jos mirtis, o nuo vėlyvojo viduramžio, ypač nuo 11 šimtmečio, jau Jos Dangun Ėmimas, išauštinimas ir vainikavimas Jos Sūnaus arba Dievo Tėvo, kitų švenčiausios Trejybės Asmenų akivaizdoje.

Trumpai apžvelgus Marijos Dangun Ėmimo šventės pradžią ir jos plėtojimąsi, reikia pabrėžti, kad pradžioje pasirodo tikrai ženklai, nes, nors yra vardas, jis palieka ilgai ne-

aiškus savo turiniu. Pradžioje yra daugiausia Jos mirties minėjimas, kuris tik vėliau, po truputį pradeda įgauti naują turinį, išryškinti Dangun Ėmimo pobūdį, kuris tikrai nuo 9 šimtmečio pasirodo aiškus ir galutinai įsigali 10 šimtmečiuje, kad nuo 11-ojo jau tesireiškia tikrai garbingoji Jos Dangun Ėmimo pusė. Taigi, reikėjo kokių trijų amžių visiškam idėjos išryškėjimui ir gero šimtmečio ar dviejų galutiniam jos išsaknijimui ir laimėjimui. Nuo pradžios šitoji šventė nevienodą turėjo net ir vardą. Buvo vadinama Mirtimi, Miegojimu, Gimimu (tai yra dangui); (Vakaruose: Depositio, Dormitio, Pausatio, Transitus, Natalis; Rytuose: Anapausis, Koimesis). Per tris-keturis šimtmečius nuo šios šventės pasirodymo, tai yra iki 9 šimtmečio, jos turinys nebuvo ryškus, maldose labiau kreipiamas dėmesys į Jos kūno mirtį, pabrėžiama jo negedimas, visai nutylimas pradžioje Jos prikėlimas iš mirties, Ėmimas Dangun ir ten išaukštinimas. Taigi, vien tik liturginio argumento iš 6-8 šimtmečio įrodymui Dangun Ėmimo tiesos neužtektų.

Galutinis tikrojo ir pagrindinio branduolio susidarymas šitos šventės ir tiesos atžvilgiu įvyksta tikrai 9 ir 10 šimtmečiuje. Šituo metu subręsta mestoji sėkla, įgauna visišką, teisėtą gilią prasmę, pagrįstą Jos privilegijomis. 10 šimtmečiuje tiesa jau pasiekia tam tikro pilnumo. Pavyzdžiui, Rytų Bažnyčioje šitoji tiesa po to laikotarpio jau nebesiplėtojo, bet pasiliko sustingusi tuometiniame stovyje. Labiausiai ji buvo pažengusi pas Koptus, kur jau nuo senovės Marijos Dangun Ėmimas buvo tikėjimo tiesa. Sutraukiant, trumpai galima pasakyti, kad šituo laikotarpiu susiformuoja ne tik pamokslia šitos tiesos atžvilgiu, ne tik pati liturgija, bet, kas svar-

biau, teologinis tiesos pagrindimas ir pačios šventės paaiškinimas. Svarbiausias bruožas yra šitas, kad tiesa remiama ne populiariais pasakojimais, legendomis apie Marijos mirtį, ne apokrifais ir saldžiais nupasakojimais, bet vien tik Šventuoju Raštu, padavimu, prideramumu, jungiant ją su kitomis Marijos privilegijomis.

Pridėjus prie tikro Dangun Ėmimo tiesos supratimo istorijos raidoje ir tobulo tiesos pagrindimo, belieka trumpai peržvelgti tolimesnę tiesos istoriją, jau nebe jos augimą, bet tikrai brendimą, nes 10 šimtmečiuje ji pasirodo jau tinkamai išaugusi. Laikotarpyje nuo 10 ir net jau nuo 9 šimtmečio iki 13 galima išžvelgti tris nusistatymų grupes. Pirmąją sudaro pamokslininkai. Visi jie pasilieka bendrenybėse, tik iš tolo, praeinamai, užkabindami ir visai nekeldami Jos Dangun Ėmimo klausimo. Ir tai dažniausiai iš savotiško nedrąsumo: štai gali dar atsirasti koks nors naujas tekstas, kuris gali atnešti naujos šviesos Dievo Motinos Dangun Ėmimo klausimu, žodžiu sakant, jie neima jokios stiprios pozicijos Marijos Dangun Ėmimo klausimu, nors nekartą išsitaria palankiai, bet pagrindinis jų nusistatymas ir nusiteikimas yra laukti, kol dalykas palengva paaiškės. Antrąją grupę sudaro tie, kurių susilaikymas yra dar griežtesnis, visiškai norėtas, ne tik lūkuriavimas, kaip pirmųjų. Šie ne tik susilaiko nuo sprendimo, bet visai paties klausimo vengia, tačiau jų palinkimas, jei apie jį galima kalbėti, yra Dangun Ėmimo naudai. Trečią grupę sudaro ascetai, teologai, kurie visi sutartinai, aiškiai ir ryškiai bei ryžtingai gina Marijos Dangun Ėmimo tiesą, pavyzdžiui, Abelardas, tvirtinęs, kad Dangun Ėmimas buvęs apreiškintas po apaštalų mirties.

Nuo 13 šimtmečio pradžios teologų nuomonė jau visiškai aiški ir nesvyruojanti. Iš šito laikotarpio reikia paminėti didžiuosius teologus ir Bažnyčios Daktarus, kaip šventąjį Albertą Didįjį, šventą Tomą Akvinietį, šventą Bonaventūrą. Tiesa, jie klausimo atskiru atsidėjimu ir iš pagrindų netiria, bet tik praeinamai, prie progos išdėsto, kaip priimtina tiesą, kuri tuo metu jau paplitusi ir išgalėjusi tikinčiųjų tarpe. Nebėra reikalo peržiūrėti kiekvieną žymesnį teologą atskirai, nes nuo dabar šitoji tiesa jau laikoma, kaip visų vienbalsiai priimta, niekieno nebeužginčijama. Teologiskieji tiesos pagrindimai ir jos įrodymai nebesikeičia. Šventojo Tomo Akviničio metu Marijos Dangun Ėmimo tiesa buvo laikoma, kaip priimtina ir tikėtina (tai toks buvo teologinis tikėtinumo laipsnis, jo kvalifikavimas, nuo Gersono laikų (1363-1429) ji laikoma kaip sutartinas tikinčiųjų įsitikinimas. Panašiai kalba 15 šimtmečiuose šventas Vincentas Ferrier ir kiti, nors šie paskutiniai prileidžia dar, kad tai esąs įsitikinimas paliktas laisvam apsisprendimui, bet pabrėžia, kad geras katalikas privalo būti linkęs ją priimti. Paryžiaus universiteto teologai 1497 metais pasmerkė domininkoną Morcelle, tvirtinusį kad kiekvienam esanti palikta laisvė neigti Marijos Dangun Ėmimą, po priedanga, kad tai nesanti paskelbta tikėjimo tiesa. Apskritai, scholastikai Marijos Dangun Ėmimą prileidžia jau kaip tikrą tiesą, ir ne tik nebando jos įrodyti, bet jau remiasi šita tiesa naujoms tiesoms pagrįsti, pavyzdžiui, labai dažnai iš šitos tiesos išveda dideli ir aukštą Marijos šventumo laipsnį.

Šitame laikotarpyje, būtent 1250 metais, Stepono Haudry žmona įsteigė Kongregaciją ligonių slaugymui.

Andrea Solario

Motina

Jų vardas buvo Marijos Dangun Ėmimo Seserys. Šita Kongregacija išliko iki 18 šimtmečio pabaigos. Tai rodo Bažnyčios autoriteto palankumą leidžiant kurtis Kongregacijai šituo vardu.

Nuo 16 amžiaus teologų įsitikinimas yra visuotinis, vien tik skiriasi tikėtinumo žymė, arba laipsnis šitos tiesos priklausymo prie tikėjimo. Vieni jos neigimą laiko tiksliai klaida, kiti, jau artima erezijai arba net tikra erezija. Kiti neigimą tevadina tiksliai neapdairiu, bedievišku, piktžodžiaujančiu. Taip, pavyzdžiui tame pat 16 amžiuje Melkioras Cano laiko šitos tiesos neigimą neapdairumu, užsispyrimu ir užkietėjimu, iškritimu iš bendrojo tikėjimo. Catharini ištarė net ir eretiko žodį atskalūnams, nenorintiems tikėti Marijos Dangun Ėmimo tiesos. Bet Suarez tai peikė ir patarė pasilikti prie Melkioro Cano nuomonės, kad neigti šią tiesą, reiškia būti neapdairiam ir užsispyrusiam

tikėjimo dalykuose. Tokia nuomonė ir pasiliko nuo 16 amžiaus iki mūsų laikų, kai 1950 m. lapkričio mėnesio 1 dieną buvo paskelbta dogma. Tai gi, neigti šitą tiesą anksčiau būtų buvę doktrinalinis neapdairumas, užsi-spyrimas tikėjimo klausime.

Iki pat dogmos paskelbimo buvo dvejobas įsitikinimas, ejęs visiškai prie to paties tikslo, įrodymo Marijos Dangun Ėmimo tiesos, kaip paties Dievo apreikštos, bet tik skirtingais keliais. Dom Renodin atstovavo srovę, manančią ir mėginusią įrodyti, kad Dievas, apreikšdamas Marijos Dangun Ėmimo tiesą, išakęs ją skelbti tikrai gyvu žodžiu. Ir tas apreiškimas gana ilgą laiką buvęs perduodamas tikrai gyvu žodžiu, iki pateko į patį gyvenimą. Tai atstovavimas vadinamosios explicite apreiškimo srovės.

Kiti, kurių žymesni atstovai mūsų laikais yra de la Broise S. J. ir Terrien S. J. mano, kad dieviškasis apreiškimas duoda mums tikrai tokią Dievo Motinos idėją ir tokį Jos supratimą, kuris būtinai savyje jau turi ir išreiškia Dievo Motinos pagreitinimą Ėmimą į Dangų ir tenai išaukštinimą. Istorinėje dalyje apžvelgėme ir niekur neatradome iki šeštojo šimtmečio tokio padavimo pėdsakų, o priešingai, pirmieji pradėję apie Dangun Ėmimą kalbėti Bažnyčios Tėvai ir teologai remia savo tikėjimą ir įrodinėja ne iki tol buvusių žodiniu padavimu, bet tik turimą Dievo Motinystės idėją. Jos šventumu, kilnumu, Nekaltu Prasidėjimu. Belieka dabar parodyti iš arčiau tuos dokumentus, kuriais jie remiasi, kuriais yra išreikšta toji tiesa Šventajame Rašte. *A. Liuima, S. J.*

Krikštasuoles svečiai

"Antra brangi vieta buvo krikštasuolė. Čia per Kūčias, per Kalėdas ir Velykas visa šeima rinkdavosi, čia sodindavo tik pačius brangiausius svečius — kunigą, kalėdoti atvažiuosį, gerąjį dėdę ar tetulę iš kelintos parapijos su dovanomis, su meilium žodžiu atsilankiusius."

(Juozas Paukštelis, Kaimynai, 9 psl.)

Lietuviškosios pirkios krikštasuolė

Krikštasuolė — pati garbingiausia lietuviškosios pirkios vieta. Gali sakyti: — čia namų šventovė, altorius, šventų švenčiausioji dalis. Krikštasuolėje valgio metu sėdi šeimos tėvas — namų galva, aplinkui su valgiais sukinėjasi šeimos širdis — motina, o aplinkui stalą čiauška alkanieji špokiukai — vaikai ir godžiom akim seka kiekvieną tėvų mostą bei žodį.

Kiek jaukumo ir šilimos čia būdavo per šventes, ramųjį Kūčių vakarą, per Kalėdas ir Velykas! Tėvas dalindavo šeimos nariams taikos ir meilės duoną, išpardavo šiltą linkėjimų žodį, kartais pabarantį ar pamokantį, kartais raminantį ir guodžiantį. Už langų kaukdavo vėjai, pūgos, o namuose gera ir miela... Mieli būdavo tie vakarai savųjų tarpe, taip mieli, "kad paskui vaikai toli į žmones, į svieta išėję, su pagarba, su ašaromis akyse juos prisimindavo" (J. Paukštelis, Kaimynai, 8).

Krikštasuolėje, kaip pastebi savo romane J. Paukštelis, sodindavo tik pačius garbinguosius svečius: kunigą, parapiją lankantį, gimines, iš kelintos parapijos atvažiuosius, šiaip

retą ir garbingą svečią, į tų namų pastogę atėjusį. Lietuviškas pasakymas svečiui "prašom į vidų", "prašom giliau", "prašom sėsti — būsi svečias" nejučiom veda atsilankiusį į krikštasuolę, prie stalo, kur yra garbingoji vieta, kur žmogui rodoma meilė ir vaišingumas. Šeimininkai tarsi priima svečią į saviškių tarpą, įtraukia jį į "namų knygą".

Krikštasuolėje atsiveria lietuviškoji širdis, alsuojanti pagarba, meile, nuoširdumu, paprastumu, atjautimu — čia užgyja žaizdos, nurimsta kaimynų pavydas, nutilsta bernai — krikštasuolėje, kaip bažnyčios altoriuje, sumirga susitaikymo ir ramybės žvakutės.

Krikštasuolės dvasia

Šventąją ir garbingąją krikštasuolės nuotaiką palaiko ne vieni namų šeimininkai, ją puošia ne vien garbingieji atsilankę svečiai. Lietuviškosios krikštasuolės šventovę puošia ir kiti kilnieji namų svečiai, dažnai nekalbūs ir tylūs, bet jie ir tylėdami iškalbingiau kalba už čiauškančius kaimynus. Štai jie:

1. *Namų kryžius.* Kertėje ar ant sienos, garbingiausioje pirkios vietoje, krikštasuolėje, stovi namų arba šeimos kryžius. Tai tylusis tos šeimos Sargas, Rūpintojėlis, daug sunkių ir džiugių dienų tuose namuose palydėjęs, dukterį į kitą parapiją laiminęs, sūnų į kariuomenę stiprinęs, drąsinęs išvykstančius svetur laimės ieškoti, tolimon kelionėn išvažiuojančius...

Prie namų kryžiaus vėlais vakarais ilgai meldavosi motina, kažin kodėl vis susimąsčiusi linguodavo galvą... Kūčių vakare tėvas guldydavo tą kryžių ant šienų apkloto stalo, visi dalindavosi ir valgydavo taikos duoną. Per karus, nelaimės šeimos

nariai būdavo priversti išbėgti, palikti šiltąją pastogę, tik vienas šis kryžius tyliai stovėdavo toje pačioje kertėje ir laimindavo sodybą! Kaip miela būdavo sugrįžus matyti vėl tą patį namų kryžių, ištikimąjį namų Sargą, kuris vėl šeimos narius stiprina, drašina naujiems darbams!

Namų kryžius — brangiausias lietuviškos krikštasuolės svečias. Jis, tarytum, vasaros saulutė nužeria pirkia šiltais spinduliais, visų širdis pripildo džiaugsmo, vilties, paguodos!

2. *Šventasis Raštas.* Prie kryžiaus, kertėje, nedidelėje lentynėlėje, rasi storą knygą — Šventąjį Raštą. Joje surašyti šventi ir pamokantys Dievo žodžiai. Kartais sunkoka tą knygą skaityti, viską kiaurai suprasti, bet gi gyvenime daug yra dalykų, kurių mes kiaurai negalime pažinti nė suprasti. Ar jums aišku, kaip iš menkčio grūdėlio užauga gajus želmuo, kaip jisai iškenčia žiemos speigus, pavasarį atsigauja, užaugina ilgą šiaudą, pasipuošia brandžia varpa, išnokina grūdą, laukiantį aštrios piovéjo dalgės? Kiek paslapčių supa gamtą, kiek jų atsimuša į nenuoramą žmogaus širdį! Nesistebėk, jei tokių "paslaptingų grūdėlių" priberta ir Šventajame Rašte, kuris puošia lietuviškąją krikštasuolę, kuri šventadienio popietėj imi į rankas ir atsivėžęs skaitai kad ir trumpą skirsnelį.

Šiomet, kai švęsi lietuviškosios spaudos 50 metų atgavimo sukaktį, paimk į rankas krikštasuolėje esantį Šv. Raštą ir pagalvok: "Kiek daug lietuviui teko kovoti už lietuvišką žodį, knygą, kiek daug tavųjų brolių mirė ištrėmimuose dėl to, kad jie iš paprūsės nešė tavo seneliams, tavo tėvams uždraustąją lietuvišką knygą, maldaknygę, elementorių, laikraštį!"

3. *Šventųjų gyvenimo knyga*. Tai senas ir mylimas lietuviškos pirkios svečias! Neveltui didysis lietuviškosios liaudies švietėjas vysk. Motiejus Valančius įdavė į rankas lietuviui knygą, aprašančią Šventųjų gyvenimą, jų nueitąjį maldos, pasiaukojimo, kantrybės kelią. Sakai — "tai labai neįdomi knyga, pasenę pasakojimai, įvairių galimų ir negalimų stebuklų aprašymai"... O ar daug stiprybės ir paguodos gavai, skaitydamas gyvenimus kino artistų, septynis kartus divorsavusių ir su aštuntuoju klajūnu išvykusių į Florida?.. Ar taip jau daug šilimos ir jaukumo patyrei iš pigių romanėlių, kartais ir dailiai iliustruotų, kur sūnus suvaro peilį savo tėvui į pašonę, patenka už grotų, paskum su draugais naktį iš ten išsilaužia, bando perplaukti Michigan ežerą ir nuskęsta?.. Ar taip jau daug šviesos ir mokslo gavai iš tų šunlaikraštėlių, kur rūksta kaubojų paleisti dūmai, kur jie neria kilpas laukiniam arkliui, šuniui, katei, kalbina papūgą, patys būdami kvailesni už kvaileją papūgą?..

Šalia Šventųjų gyvenimo krikštusulės knygų lentynoje miela ir smagu užtikti ir šiaip jau lietuviškų knygų, tų brangiųjų namų svečių, kurie skaidrina ir nušviečia namiškių širdis, praplečia jų dvasios pasaulį ir palaiko budrią dvasią. Tai tarsi tie nematomieji namų aitvarai, nešą turtus, gerybes, laimę, kurios niekas negali išvogti ar atimti.

4. *"Namų knyga"*. Lietuviškoje krikštusulėje, pagaliau, pagarboje laikoma ir "Namų knyga". O kas ji yra ir kas joje surašyta? Sakai — mažu ir vėl tie "nuobodieji šventųjų gyvenimai ir stebuklai?" Ne, broleli, čia surašyta visa šeimos istorija, įdomieji ir svarbieji šeimos narių gyve-

nimo įvykiai. "Namų knygoje" pažymėta tėvų jungtųjų diena, kai juodu padavė viens kitam ranką ir pasiryžo eiti bendru džiaugsmo ir vargų keliu; čia atsispindi artimųjų, giminių, pažįstamųjų mirties datos, liūdnieji įvykiai; čia užrašyta vaikų pirmosios Komunijos data, Sutvirtinimo Sakramento diena ir kiti reikšmingieji įvykiai. NAMŲ KNYGA — tai šeimos tradicijų, šeimos istorijos knyga, kuri eina iš kartos į kartą, kuri primena mūsų senelių, tėvų, artimųjų, giminių svarbiuosius gyvenimo įvykius. Kaip kartais esti klaidu ir liūdina, kai vaikai nieko nebežino apie savo namiškių bei artimųjų gyvenimą, kai jie nežino net savo krikšto datos!

"Namų knyga" tai, tarytum, koksai šeimos gyvenimo dienoraštis, kur kaip ant delno atsimuša šeimos džiaugsmo šventės, jungtųjų prisiminimai, krikšto diena, pirmoji Komunija, kur išmarginti liūdnieji ir sunkieji metai, kai mirtis išsivedė mums brangių šeimos narių. Toji knyga ar tasai šeimos dienoraštis vienon draugėn suriša visus šeimos narius ir perduoda ateinančioms kartoms ryšį, kurį reikia stiprinti ir išlaikyti.

Tai štai tie brangieji ir garbingieji lietuviškosios krikštusulės svečiai! Kryžius laimina ir saugo lietuviškąjį namų židinį; Šventasis Raštas, Šventųjų gyvenimas, religinės knygos, žurnalai, bei laikraščiai ugdo ir brandina mūsų dvasią; lietuviškosios knygos, grožinė literatūra atveria mums didžius mūsų tautos lobius, atidaro užburtąją "tautos skrynią"; Namų knyga — šeimos dienoraštis padeda prisiminti mums artimus žmones, su kuriais mus riša kraujo ir dvasios ryšiai, žadina išlaikyti ir puoselėti tradicijas, papročius, be kurių šeimos gyvenimas pavirsta tyr-

KAS SUDARO AUKLĖJIMO TURINĮ?

Daugelis žmonių visai nepagalvoja, kad žmogus gimdamas atsineša dieviškosios ugnelės dalelytę, kuri vadovauja jo poelgiams. Dauguma net rimtų gamtininkų bando viską rišti su proto veikimu ir visiems sutvėrimams priduoja nepaprastą proto galią. Žinomas vokiečių gamtininkas Brehms sako, kad net vabalėliai elgiasi protingai. Jo nuomone, jų smegenėlių centruose veikia tiek sveikos nuovokos, kad jų elgesį galima vadinti protingu. Kai kurie mokslininkai skruzdėlėms ir bitėms bandė tiek proto priskirti, kad jos atrodytų protingesnės net už žmogų. Bet reikia žinoti, kad joks gyvulys proto neturi, jis elgiasi tik pagal paties Dievo jam įdiegtą instinktą. Jo pasielgimo būdas yra įgimtas, bet ne patyrimu įgytas. Panašiai, kaip ir mūsų virškinimo organai, širdis ar plaučiai veikia labai tiksliai ir protingai, bet visiškai ne savo protu ir ne savo patyrimu. Jų funkcijos yra nustatytos paties Kūrėjo. Kai kurie

laukais, nemiela ir svetima šalimi.

Lietuviškoji krikščionybė — mūsų širdies šventovė. Ją puošia ir nužeria vertybės, kartų kartoms nešiosios viltį, paguodą, sustiprinimą ir džiaugsmą.

Kun. Jonas Petrėnas

tai neigė, nenorėdami pripažinti Dievo, viską priskyrė aklam atsitiktinumui. Bet toks teigimas neišlaiko jokios kritikos. Šiandien apie atsitiktinumą ir pripuolamumą kalba tik didžiausi skeptikai, o rimti mokslininkai pripažįsta, kad kiekvienas gyvis, kiekvienas organizmas veikia pagal paties Dievo jam įdiegtą įstatymą.

Žmogus turi protą ir juo gyvenime vadovaujasi, jis mokosi iš gyvenimo patyrimo ir savo veiksmus nuolat tobulina, bet ir jis turi įgimtą paties Dievo įdiegtą įstatymą, kurį mes vadiname sąžinės balsu. Jau ir Kantas kalbėjo apie "kategorinį imperatyvą", o Veccio dar aiškiau sako, kad žmoguje veikia moralinis įstatymas. Vaikas jau gimdamas atsineša dieviškojo mokslo kibirkštėlę, kuri turi įtakos į jo veiksmus. Žmogus be jokio mokslo ar kitų auklėjimo turi tam tikrą teisingumo nujautimą ir supranta, kad tai, kas gera, reikia daryti, o kas bloga — vengti. Taigi, jau ir mažas vaikas kartais be kitų nurodymo, bet iš savo prigimties moka teisingai pasielgti. Auklėjant vaiką, tai reikia visuomet atsiminti ir šio dieviškojo įsakymo jame neslopinti, bet tik jį ugdyti ir aiškinti. Visa tai turint prieš akis, galima vaiko auklėjimą suskirstyti į tris dalis:

1. pasyvus auklėtojų laikymasis;
2. vaiko veiksmų pataisymas;
3. pamokymas etikos tiesų,

Pasyvus auklėtojų laikymasis

Tėvai neturėtų kiekvienu atveju į vaiko veiksmus reaguoti, ypač kai jie ne visai tikri, kad jų reagavimas turės teigiamų vaisių. Gal ir tiesa, kad vaikas tai mažas dresiruojamas žvėriukas, bet vis dėlto jame yra tiek

daug sielos turtų, su kuriais reikia labai atsargiai elgtis. Juk ir žvėriukas nėra visą laiką dresiruojamas, ir jam reikia palikti laisvės. Kartais liūtukai taip gražiai tarpusavy žaidžia, kad atrodo tikra šeimos idilija.

Vaikas, kartais paveiktas staiga susierzinimo, blogai pasielgia, bet tame nereikia tuoj išžiūrėti piktybės prado. Yra daug geriau, jei vaikas iš savo patyrimo ir iš susidūrimo su kitais draugais ir vyresniaisiais išmoks, kaip reikia elgtis. Bet yra būtina visuomet vaiką stebėti. Tik labai nuodugniai stebint, paaiškės, kurie vaiko pasireiškimai yra šalintini. Taip elgiantis, galima pastebėti, kad vaiko elgesyje yra daug sveikos nuovokos ir kad blogi reiškiniai dažniausiai jo yra įsigyti iš kitų vaikų, kurie blogu tėvų auklėjimu yra sugadinti. Būtų klaidinga manyti, kad tokiu atveju tuoj reikia kuo griežčiausiai uždrausti vaikui su tais blogai išauklėtais vaikais susitikti. Vaikas turi įsigyti patyrimo ir iš kitų vaikų blogo elgesio mokytis, tik jį reikia nuolat sekti ir nurodyti, kas yra gera ir kas bloga. Nereikia vaiko per daug varžyti draugų pasirinkime. Gerai išauklėtas vaikas savo elgesiu darys geros įtakos ir kitiems vaikams, tik, žinoma, reikia jį nuolat sekti ir jo klaidas taisyti.

Vaiko veiksmų taisymas

Taisyti vaiko veiksmus nėra lengvas dalykas. Norėdamas taisyti jo veiksmus, auklėtojas turi žinoti, vaiko pasielgimo motyvus, o juos sužinoti yra nelengva. Dažnai vienokio ar kitokio pasielgimo motyvas glūdi ne jo prigimtyje, bet yra gyvenimiškas patyrimas. Vaikas suabejos, ar jūsų patyrimas yra geresnis, jeigu jūs be jokių motyvų uždrausite jam

ką nors daryti. Jis tai darys slapta, manydamas, kad jūs klystate ar nieko neišmanote.

Bet kaipgi galima sužinoti, dėl ko vaikas taip ar kitaip pasielgė? Ar tai yra staiga susierzinimo iššauktas veiksmas, į kurį geriausia nereaguoti, ar gal tai jau yra gyvenimiškas patyrimas, kuris jam diktuojamas savisaugos impulso? Vaiką išklausinėti ir išardyti yra kur kas sunkiau, negu tardyti suaugusį žmogų. Tai ne dėl to, kad suaugęs lengviau išduotų paslaptį, bet dėl to, kad statomas klausimas vaiką gali įbauginti, ir jis gali visiškai užsidaryti. Todėl reikia elgtis labai atsargiai ir nesudaryti įspūdžio, kad norima jį nubausti. Reikia stengtis pačiam auklėtojų nujauti, ką vaikas slepia, kodėl jis slepia, reikia respektuoti kiekvieną vaiko gyvenimišką patyrimą, nes kitaip jūs jį užgautumėte, sukeltumėte jame nepasitikėjimą ir užsidarymą savyje. Negalima užgauti jo asmenybės, jis neturi pasijusti menkaverčiu sutvėrimėliu, kuris visų ir visur yra ujamas. Kad būtų galima visa to išvengti, reikia su vaiku atvirai išsikalbėti, kaip su sau lygiu draugu. Reikia pačiam auklėtojų tapti vaiku, įsigilinti į jo galvoseną, tada gal bus lengviau suprasti, kodėl jis vienaip ar kitaip pasielgė, ir ką jis manė, taip elgdamasis.

Vaikas ne viską pasako ir pasako ne visuomet taip, kaip iš tikrųjų buvo. Dažnai jo išsireiškimai yra netikri ir nepilni, jo terminai netobuli, juos dar reikia į savo kalbą išsiversiti, todėl būtina išsiaiškinti, iš ko visa tai kilo. Yra labai naudinga prisiminti ir savo kūdikystę, pagalvoti, kaip mes patys tuo ar kitu atveju galvojome, ar visados taip pikta visą reikalą atrodė, kaip suaugusieji jį bandė aiškinti ir kaip mes patys

Šitas 18 m. jaunuolis paliko motiną, atsisakė šeimos ir įstojo į Jėzuitų Ordiną. Ten surado ir Motiną ir Šeimą.

Bottoni

Šv. Stanislovas Kostka

šiandien norime aiškinti panašius įvykius. Dažnai turėsime prisipažinti, kad tada mums daug nekalčiau tas reikalas atrodė, negu dabar jį matome kitame.

Jeigu mums atrodo, kad vaikas ką nors padarė, ko mes nebūtume padarę, reikia atsiminti, kad vaiko išgyvenimų ir patyrimų pasaulis yra skirtingas nuo mūsų. Susekti šį skirtumą ir yra viena svarbiausių auklėtojo pareigų. Tik taip elgiantis, bus galima taisyti vaiko pasielgimus. Nustačius jo elgesių pagrindus ir motyvus, reikia veikti įtikinančiai ir griežtai, kad vaikas gerai numanytų, jog kitokios išeities nėra, kad jis iš-

tikintų, jog šitokia išeitis yra geriausia. Reikia vengti vaikui įsakinėti, bet draugiškai patarti ir gauti jo pritarimą. Jei vaikas tik bailiai ar nenoromis pritaria, tai reikia išklausinėti, dėl ko jis taip daro. Reikia su juo pasitarti. Vaikas daug geriau nujaucia, negu kad jis sugeba žodžiais tai išreikšti.

Kartais aš pats vaikams duodavau tokius patarimus, kurie jiems atrodė netikę, nes per daug nutolę nuo natūralumo. Ir visados geriausia išeitis būdavo ta, kurią nustatydavome, susitarę su vaikais. Jei vaikas atrodė užsispyręs ir nežino išeities, tai dar neparodo jo kvailumo. Tai jo

sielos gelmių paslaptis, jo egoizmo balsas, kurį jam nepatogu išduoti. Nebraidykime po vaiko sielą su baltais. Tegul jis pats savo "velniuką" išvaro. Jis tai padarys daug geriau, negu mes manome. Nenorėkime būti jo viršininku, net nė mokytoju, bet ramsčiu ir draugu.

E t i k o s m o k y m a s

Krikščioniškoji etika yra tauriausias mokslas, bet ir jos mokyme turi būti daug dėmesio kreipiamą į tai, kad nebūtų prievartos. Reikia vaiką įsąmoninti, bet ne jam įsakinėti. Reikia stengtis vaikui išaiškinti ir jo keliamus abejojimus drauge su juo aptarti. Reikia jam įrodyti, kad yra tauru kentėti už teisingumą, globoti silpnuosius, kad yra daug didesnis malonumas pasitenkinti nors ir mažu savo darbo vaisiumi negu svetimu. Reikia jį supažindinti ir su krikščioniškosios sociologijos pagrindais.

Skirtinga tėvų ir mokytojo padėtis

Gal bus naudinga prie šio straipsnelio pridėti pastabą, kad vaiko santykiai su tėvais ir su mokytojais nėra tie patys. Tėvus vaikai mato įvairiose aplinkybėse. Jie mato jų įvairias nuotaikas ir jų silpnybes. Šie maži sutvėrimėliai daug atidžiau seka tėvų elgesį negu tėvai jų. Jie mato nežiūrėdami, girdi neklausydami ir daro savo išvadas. Tuo nenoriu pasakyti, kad tėvai turėtų nuo vaikų slėpti savo tikrąjį veidą. Jei tai išskėliau, tai tik dėl to, kad tėvai suprastų, jog jie turi būti vaiko draugais ir nereikalauti iš jų to, kas negalima. Vaikas žino, kas tu esi. Ką tu darai, jam atrodo lygiai leistina jam pačiam.

Mokytojo padėtis yra skirtinga. Jis susiduria su vaikais tik tam tikrą laiką mokykloje. Tuo laiku mokytojas

laikosi daugiau įtemptai vaikų atžvilgiu. Jis ateina į mokyklą jau tvarkingai apsirengęs, nusiprausęs, susišukavęs, todėl vaikui visuomet daro tvarkingo žmogaus įspūdį. Vaikas jį dėl to gerbia, aukština, į jį žiūri lyg į antgamtinę esybę, neturinčią jokių žmogiškų silpnybių. Vaikas klausio mokytojo iš tam tikros svetimumo baimės. Jis jį taip pat gerbia ir stengiasi juo sekti.

Šeimoje šitokių sąlygų nėra, bet jų nė nereikia. Klaidinga yra manyti, kad tėvai turėtų stengtis su vaikais per daug nebendrauti, kad būtų jiems didesni autoritetai. Šeimoje vaikas turi rasti savo sielai poilsio po įtempimo mokykloje. Tačiau ta aplinkybė, kad tėvai neturi tokių galimybių kaip mokytojas, stato jiems kitokius reikalavimus, jie turi vartoti kitokius pedagoginius metodus. Čia tėvai susiduria su tokiais sunkumais, kurių neturi mokytojai.

Kartais gali, visai nenorint, susidaryti skirtinga padėtis vaiko atžvilgiu ir tarp tėvų: vienas jų gali būti vaikui autoritetas, o kitas ne. Trupučiuoką papasakosiu apie savo šeimą. Nors mano žmona buvo pedagogė, bet vaikų auklėjimu teko daugiau rūpintis man. Nors beveik niekad man neteko vaikų bausti, bet jie manęs bijojo ir klausė. Didžiausias jiems malonumas būdavo, kai aš kada nors vykdavau drauge su jais į kokią nors jiems rengiamą pramogą. Tai būdavo jiems iškilminga diena. Gal tai buvo dėl to, kad aš savo vaikus stengdavausi suprasti ir būti jų draugas bei patarėjas nepasisėkimuose.

Bet maniau, kad ir kita priežastis čia daug prisidėjo. Mudu su žmona buvome visiškai skirtingi tipai. Aš anksti keldavau ir anksti eidavau gulti. Visas mano darbo intensyvumose.

mas pasireikšdavo iš ryto. Manęs vaikai niekad nematė nei keliantis nei gulant, jie mane visuomet matydavo tik prie darbo. Nematė jie manęs girto, nematė smaguriaujant. Jiems aš buvau lyg kažkokia nepasiekiamą esybę. Visai kitaip buvo su mano žmona: ji vėlai guldavo ir vėlai keldavo. Dažnai, jau vaikams sukilus, ji dar būdavo lovoje. Ji dirbdavo vakare, kai vaikai jau miegodavo. Be to, ji vaikų nesistengė stebėti, auklėjimas jai daugiau buvo tik pareiga. Kartais jai trukdavo pasitikėjimo savimi. Vaikai tai jausdavo beveik instinktyviai.

Nors aš buvau vaikams lyg svetimėnis, bet jie man nieko neslėpdavo. Kartais ir labai nemalonius dalykus jie man pasisakydavo, nes žinodavo, kad aš jų už tai nebausiu, nesielgsiu pagal savo ūpą. Visuomet reikalavdavau iš jų atvirumo. Kartais vaikai nesipasakoja savo išdai-gų, kad neišduotų draugų, nenori, kad draugai dėl jų nukentėtų. Mano vaikai pamažu įsitikino, kad aš visai neliesdavau jų draugų ir jų elgesio niekam neskųsdavau. Tada jie manimi pasitikėjo ir viską išpasakodavo. Įsigyti visišką vaiko pasitikėjimą yra labai sunkus, bet auklėjime būtinas dalykas. *Alg. Suomis*

Ar esu savo vyrui padėjusi būti geru tėvu?

Kiekviena žmona - motina turi labai svarbios įtakos, padėdama savo vyrui būti geru tėvu. Ar Jūs esate padėjusi, ar trukdžiusi? Būkite nuoširdi ir atvira sau, peržvelgdama šiuos klausimus pirmiau, negu atsakysite "taip" arba "ne".

Ar Jūs:

1. Naudojate vyro autoritetą dažniausiai tik vaikų įbauginimui, drausminimui?
2. Iškeliate jo klaidas vaikams?
3. Kartais išterpiate, kai jis perspėja, auklėja vaikus?
4. Nuslepiate jų negerus poelgius prieš jį?
5. Kalbate aštriai su juo, vaikams girdint?
6. Kritikuojate jį vaikų akivaizdoje?
7. Padrąsinate vaikus slėpti ką nors nuo tėvo?
8. Skundžiatės jo elgesiu su jumis?
9. Sakote: "Aš tai padarysiu, palikite tėvą ramybėje"?

10. Norite, kad jis paliktų tik jums vaikų auklėjimą?

11. Parodote vaikams, kad mylite jį?

12. Duodate vaikams dažnai suprasti, kad "tai tikrai patiktų tėveliui"?

13. Planuojate kartu su vaikais ma-lonias staigmenas jam?

14. Dažnai sakote "Jūsų Tėvelis yra puikus"?

Pridėkite savo "ne" į pirmus dešimt klausimų prie "taip" į paskutiniuosius keturis klausimus. Jei sumoje bus vienuolika ar daugiau ir jei Jūsų vaikai sako, kad jų tėvelis ir mamytė yra geri ir mieli, Jūs esate ne tik gera motina, bet taip pat padedat ir savo vyrui būti geru tėvu.

Nepaigeidautini atsakymai gali duoti Jums patarimų, kas turėtų būti vengtina ateityje, norint suvesti vaikus ir tėvą į artimesnį šeimyninį bendravimą.

AR NEERZINU SAVO VYRO

Bendras įspūdis, kurį Jūs sudarote žmonėms apie save, pareina ne tik nuo Jūsų pagrindinių asmens ir būdo savumų, bet taip pat ir nuo daugelio mažų dalykų, kurie kasdieniniam gyvenime praeina nepastebėti, bet kurie turi labai daug įtakos Jūsų veikimui į aplinką ir į kitus žmones. Gal būt, Jūs to net nepastebite, bet tai yra Jumyse. Ir štai pagalvokite šiandien apie tas mažas smulkmenas, kurios yra Jūsų charakterio dalis. Gal kartais esate įgiję įpročių, kurie kasdieniniam šeimos gyvenime, lyg tie vandens lašai, akmenį pamažu tašo ir nejučiomis neigiamai veikia į Jūsų geresnį šeimyninį sugyvenimą, atitraukdami vyrą nuo Jūsų ir erzindami jį. Taigi, Jūs, kurios esate žmonos, ar rengiatės tokiomis būti, kritiškai pažvelkite į žemiau duotus klausimus.

Ar Jūs:

1. Taisote jį, kai jis ką nors pasakoja?
2. Skaitote per jo petį?
3. Reikalaujate kalbėtis, kada jis yra pavargęs?
4. Nudedate kur nors, ar iš viso tvarkote pagal savo skonį jo asmeninę nuosavybę?
5. Kalbate apie jo klaidas su kitais?
6. Ginčijatės dėl nesvarbių dalykų?
7. Džiaugiatės, turėdamos paskutinį žodį?
8. Verčiate jį laukti, kai Jūs abu kur nors turite išvykti?
9. Užbaigiate sakinį už jį?
10. Taisote jo posakius ar elgesį viešumoje?
11. Kritikuoiate jo draugus ir gimiņas?
12. Kišatės į jo pamėgtus dalykus ir reikalaujate juos tvarkyti pagal savo norus ir skonį?

13. Atidarote laiškus, adresuotus tik jam?

14. Trukdote jį, kai žinote, jog jis yra užimtas?

Kiekvienas iš šitų klausimų, atskirai paėmus, neatrodo labai svarbus, bet jie nurodo Jūsų takto, supratimo, atsižvelgimo į kitus laipsnį. Laiminga žmona labai retu atveju atsakys daugiau negu keturis "taip", vidutinė — šešis. Bet jei Jūs atsakėte "taip" į daugiau, negu septynis, pažvelkite, ar negalėtumėte išvengti nereikalingų įtempimo momentų Jūsų vedybiniam gyvenime, pasistengdamos sumažinti tas nedideles smulkmenas, kurios, kartu sudėjus, gali neigiamai atsiliiepti į Jūsų šeimyninę laimę.

(Laisvai atpasakota pagal Clifford R. Adams, Ph. D., iš "Ladies' Home Journal" February 1954.)

A. K.

AR MYLI SAVO ARTIMĄ?

"Tėve mūsų" maldoje kalbame šiuos žodžius: "Ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams". Bet ar savo gyvenime tai vykdome? Štai dešimt klausimų, kurie padės į tai atsakyti:

1. Ar dabar gyveni su kuo nors nesantaikoje?
2. Ar gali visai ramiai, nesijaudindamas ir kito neužgaudamas, diskutuoti apie politiką, religiją ir kitus dalykus?
3. Ar diskusijose nemėgsti įterpti asmeniškumų ir tokių dalykų, kurie nieko bendra neturi su nagrinėjama tema?
4. Ar nemėgsti greitai kalboje nusileisti vien dėl šventos ramybės, nors tavo draugas ar priešas neteisingai kalbėtų?

5. Ar po kilusio ginčo, visai be tavo kaltės, lauki, kad kaltasis pirma ateitų atsiprašyti, ar pats pirma paduodi jam ranką?

6. Ar nepavydi laimės nesimpatiskam asmeniui, kuriam gerai sekasi ir kuris tave nukonkuruoja?

7. Ar nemėgsti kitų draugystėje prisidėti prie apkalbų vien dėl to, kad nebūtum kitų pajuoktas?

8. Ar gali ramiai į akis pažvelgti žmogui, kuris tave apkalbėjo?

9. Ar po kokio nors įžeidimo ar skriaudos manai teisingai elgiesi sakydamas: "Atleisti aš jam atleidžiu, bet nepamiršiu niekados"?

10. Ar meldiesi už savo priešus?

Kristus yra pasakęs: "Todėl, jei tu atiduodi savo dovaną prie altoriaus ir tenai atsimeni, kad tavo brolis turi šį tą prieš tave, palik savo dovaną ir eik susitaikinti su savo broliu, o paskui atėjęs atiduosi dovaną" (Mat.

5, 23-34). Ar tiki šių žodžių tikrumu, ar taip elgiesi savo gyvenime? Jei taip, tai supratai, kas yra artimo meilė ir kasdien gali ramiai tarti "Tėve mūsų" maldos žodžius: "Ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams".

(Iš "Pax Christi")

LOS ANGELES ARKIVYSKUPO ŽODIS LIETUVIAMS, ŠVENTINANT JŲ BAŽNYČIA

"Šventindamas šią vietelę, sakau jums: tegul būna čia jūsų, kad ir neskaitytos grupės, lietuviškumo židyns. Tegul čia būna namai, kur jūsų vaikai išmoks savo tėvų kalbą, lietuviškas dainas ir visa, kas tik yra kilnu ir gražu.

Žmonės ir tautos, kurios neturi to jausmo ir nebrangina gražių savo protėvių tradicijų bei papročių, greit išnyksta, ir tai reiškia, jog jie nebuvo verti vadintis tos tautos vaikais.

Kiekviena tauta turi savotiškų ypatybių, gerumų ir gražumų. Šiame kontinente gyvendami, mes visi susikalbame ir išsitenkame. Bet to neužtenka: naudokimės laisve, kuri čia yra visiems duota gyvenimo pagerinimui ir pagražinimui, įdėdami į jį ką turime geriausio ir gražiausio. Jūs, lietuviai, turite daug ko gražaus savo kultūroje. To nepamirškite ir neištirkite kaip tauta. Išsilaikyti gali-

ma tik per kalbą, per savo dainą, ir tėvų papročius.

Savo istorijoje jūs turite gražią praeitį. Kadaisė buvote tvirta siena, per kurią nepajėgė persilaužti ir užplūsti Europą azijatai totoriai. Tada jūs nukentėjote. Dabar jų palikuoniai nori jus praryti ir išnaikinti. Laikykitės ir parodykite, kad teisybė nėra jėgoje ir kad ne kardo pagalba jūs išliksite gyvi.

Tautos kalba yra bendras meilės ryšys, vienybės motina, pilietiškumo tėvas, valstybės sargas. Sunaikink kalbą – sunaikinsi tautos gyvybę, pačią tautą, jos santaiką, vienybę ir dorovę.

Žmogus, gaudamas iš Dievo buvimą, gauna taip pat ir įvairias prigimties ypatybes, tarp kurių yra ir tautybė. Todėl tautybės paniekinimas yra aiškus Dievo valios paniekini-

mas." (Šie žodžiai buvo atspausdinti ir 1949 m. "Drauge")

IŠ ABITURIENTO DIENORAŠČIO

Didžiai Gerb. Redaktorai,

Savo straipsnyje, pavadintame "Kunigas" (L. L., 1954 m. kovo mėn., No. 3.), iškėlėte dvi gražias mintis: kunigo žmogiškumą ir jo ribotumą, bet nuoširdžias pastangas padėti žmonėms. Tikėdamasis palengvinti Mieliams Skaitytojams geriau suprasti Jūsų mintis, o ypač pirmąją tiesą, noriu patiekti iš savo dienoraščio keletą realių, paties išgyventų paprastų vaizdėlių, susijusių su pašaukimu į kunigystę. Šias mintis skiriu ypač jaunimui, kadangi amžiumi ir pats jų būriui priklausau, o be to ir pačios eilutės buvo parašytos abituriento ranka paskutiniaisiais gimnazijos metais Vokietijoje tremtinių stovykloje.

"Tradicinis šimtadienio vakaras. Salėje, išpuoštoje eglišakių "palmėmis", susirinkę virš šimto svečių... Kalbos... Abiturientų vardu įteikdamas tradicinį raktą septintokams, tariau keletą žodžių: "Mes, abiturientai, stovime prie vartų... prie vartų, už kurių prasideda neapbrėpti gyvenimo plotai..."

Toliau dienoraštyje randu tos minties tęsinį:

"Baigiu gimnaziją. Belieka atverti paskutinius vartus, ir įžengsiu į plačius gyvenimo plotus. Ten bus daug kelių, kurie vilios mane... Ten daug laukų: vieni padabinti margais žiedais, kiti apaugę piktžolėmis. Kuriuo keliu man eiti? Eisiu ten, kur gyvenimo prasmė reikalauja..."

Opiusias klausimas — stoti į vienuolyną ir ruoštis kunigystei ar likti pasauliečiu ir vesti. Su mergaitėmis draugauti nevengiau, mėgdavau šok-

ti. Kartu jaučiau kunigystės kilnumą, ja žavėjaus, nors sakydavau neturįs pašaukimo. Gal tai buvo tik mano išsisukinėjimas, nenoras padaryti aukos? Vis dar neapsisprendžiant, mano minčių svarstyklės sviro tai į vieną, tai į kitą pusę.

"Istorijos pamokos metu gretimoje septintoje klasėje pasigirdo gardus juokas. Priežastis netrukus paaiškėja, kai pamažu atsidaroma mūsų klasės durys ir vidun įslenka 3-4 metų berniukas. Visa klasė suklega, juokiasi, net pati panelė mokytoja šypsosi, nustojusi dėstyti pamoką. Stebėtina, berniukas nerodė jokių baimės žymių: žaisdamas pradėjo varstyti girkždančias duris. Tai trukdė pamokai. Mokytojai parodžius nepasitenkinimą, aš, pasikėlęs nuo suolo, paėmiau berniuką ant rankų ir, norėdamas išnešti jį į koridorių, pro duris įžengiau į septintąją klasę. Berniukas dabar ne tik nerodė baimės žymių, bet savo drėgna rankute patogiai apsikabino man už kaklo.

Draugų juokas išlydėjo mane iš mūsų klasės, bet dar didesnis klyksmas pasitiko septintoje klasėje, kurioje tuo metu vyko matematikos pamoka. "Patinka!" pasigirdo skardus balsas iš klasės galo. Tikrai, tada jaučiausi "tėviškai".

Berniuką paleidau žemėn tik koridoriuje. Šis, vos tik palietęs kojomis žemę, apsisuko ir "nurūko", tik dulkęs padulkėjo. Aš gi grįžau klasėn. Po pamokos mane visi sveikino; sakė, jog taip "tėviškai" atrodžiau."

Tas įvykis, suteikęs man "šeimininių" malonumų, nusvėrė mano minčių svarstyklės į šeimos sudarymo pusę. Bet neilgam. Permainos pėdsakus randu šiose dienoraščio eilutėse:

"Draugauju su Broniumi. Jis — gilios sielos individualistas. Tai Bai-

rono Kainas, vaikščiojās šiais laikais žemėje.

Šiandien vakare jis užėjo pas mane. Jo galvą jau kuris laikas kankina laisvos valios problema, kyla maištingų minčių šiuose taip sunkiai išaiškinamuose klausimuose. Tas tremties vargas (jis buvo be tėvų — K.), ta neišsprendžiamų dalykų migla, o labiausiai — jo paties maištingoji dvasia jį tiek pesimistiškai nutaikė, kad man prisipažino norįs grįžti į nebūtį.

Galvojau, kad jis neturi būti paliktas vienas su tokiomis mintimis. Lydėjau jį per tamsius koridorius. Įsikabinęs į jo parankę vis svarsčiau, kaip jam pagelbėti. Proga pasitaikė. "Mano kišeninė lemputė nelabai šviesiai šviečia. Reikės vidurius pakeisti," užsiminė jis apie savo kišeninę lemputę, laikomą rankoje. "Ne, reikia ją visiškai sunaikinti, kad nebūtų šviesos," jo tonu pradėjau. "Trenkti į žemę," jis lyg pajuokavo. Ėmiau jam aiškinti, kad šviesa suteikta žmogui šviesti; tai geras tikslas, ir kad jį nenori į nebūtį grįžti. "Taip ir su tavim. Dievas sukūrė tave iš nebūties Gėriui. Tik Jis suteikė dar laisvos valios atsakomybę tau pačiam tą Gėrį pasirinkti. Tuo tave išaukštino."

Kalbėjau jam nedaug, bet iš širdies. Truputį painiojaisi, nes širdies kalba — tikriausia kalba, labiausiai suprantama, bet sunkiausiai ištariama: kiekvieną mintį reikia iš savo širdies išplėsti.

Prie bendrabučio durų atsisveikinau: "Ramybės, Broniau. Apie viską galvok gerai," — buvo mano paskutinieji žodžiai. "Pasistengsiu..." Persiskyrėme."

Vėliau jis sakė, kad tai jam padėjo. O man pačiam, gerai to nenuėjaučiant, tai buvo svarus svoris, lenkiąs

Gintautas Sabataitis, dar čikagiečių gerai atsimenamas, kaip uolus skautų veikėjas, prieš trejetą metų įstojo į Jėzuitų Ordiną. Motinos dienos proga čia jį matome sveikinantį savo Dangišką Motiną. Ir savo žemiškai Motulei, pasilikusiai Čikagoje, jis ten gali paruošti brangesnę dovaną, negu greit nuvystančių gėlių puokštė.

mano vertybių svarstyklės į kitą pusę. Stengdamasis įtikinti kitą, pats labiau įsitikinau, kad kelias į Dievą — svarbiausias.

"Prisikėlimo šventė pavasarį. Išėjau pasivaikščioti po parką. Aukštinė saulė jau tik per sprindį buvo pakibusi virš didmiesčio bokštų ir namų stogų. Stebėjau žmones. Visiėjo pamažu: senelis su senele, suaugusiųjų pora su jaunąja karta... Štai tėvelis rūpestingai šluosto nosytę savo dukrelei, tarsi tai būtų jo maloniausia pareiga. Vaikystės energijos skatinami pro šalį prašokinėja vai-

kai. Ne tik jaunos poros, bet jau nebe pačias linksmąsias gyvenimo dienas leidžiantieji ėjo susikibę. Upe lyje suteleškeno vanduo. Žvilgtelėjęs pastebėjau dvi anteles... Viskas, viskas po du, po du... Pagaliau supratau pavasario didžiąją paslaptį — ne čiurlenantis upelis, ne vieversėlio daina, ne gėlė, žalias lapelis, bet du jauni žmonės labiausiai charakterizuoja pavasarį."

Čia prisiminiau savo norą tapti kunigu. Būti vienu visą gyvenimą?...

Vienu?... Valandėlei mane užpylė liūdesio banga. Bet tik trumpam. Ne, aš nebūsiu vienas. Dievas su manim...

Savo vaizduotėje išvydau klasės draugus: jie visi po du... Bet kas riš jų rankas prie altoriaus šeimos laimei, kas laimins jų vaikučius? Kas lodys jiems kelią į Dievą?

Į tuos klausimus tebuvo vienas atsakymas. Mano pareiga buvo eiti Dievo man nurodytu keliu...

Kęstutis

Laiškas motinai

Balti alyvų žiedai šypsosi už langą ir jų malonus kvapas pripildo kambarį. Paukščių chorai džiaugiasi gamta, čiulbėdami pavasario dainą. Gegužės saulutė glosto gėlių galvas, priversdama jas nusišypsoti pavasario džiaugsmu. Gamta bunda iš miego ir gyvybė grįžta į žemę. Visa aplinka liudija apie Kūrėjo meilę, kurs gražiuoju gegužės mėnesiu linksmina žmogaus širdį. Žieduose paskendęs pasaulis kalba apie Dievo gerumą. Visa tai kviečia žmogų mylėti. Bet šis mėnuo ypatingai atkreipia dėmesį į vieną Dievo meilės atspindį. Gegužis yra paaukotas motinos garbei. Pavasarį gimdančioji gamta primena vaikams motinos meilę. Motina — tai kilni Dievo dovana žmogui. Vien tik jos vardo paminėjimas pripildo vaiko širdį džiaugsmu ir meile.

Ir man, rašant šiuos žodžius, brangioji Motule, stoja prieš akis kūdikystės dienos, įvystytos Tavo meile. Tu sutikai savo kūdikį džiaugsmu žėrinčiu veidu. Tavo meilios akys jo sielą pripildė pasitikėjimu. Tu švel-

niai nušluostei jo ašaras, ir motinišku glamonėjimu nutildei skausmą ir baimę. Kokia kilni ta motinos siela, kuri savo kūdikiui auginti nesibijo jokios aukos! Tau neatėmė kantrybės nei vargai nei nemigo naktys, savo pareigą atlikai su didžiausiu pasiaukojimu.

Taip, aš turiu mylinčią motiną, bet kažin ar Tu, Motule, turi mylintį sūnų? Ar mažai yra pasaulyje motinų, kurios neturi jas mylinčių vaikų? Kiek yra vaikų, kurie neįvertina motinos troškimų nei aukų! Jie negerbia tų principų, kuriuos motina įdiegė į jų sielas, kai dar buvo maži. Suprantu, kaip giliai vaikas Tau atveria širdies žaizdą, kai jis už meilę atsiųgina nedėkingumu. Jis lengvapėdiškai žaidžia Tavo meile, padarydamas Tave motiniškumo kankine. Kiek yra šiandien tų sūnų palaidūnų, kurie Tavo įskiepytas dorybes išmaino į tuščius malonumus ir brangiausias Tavo dovanotas perlus meta į purvą. Todėl šiandien, dovandamas Tau gėlių puokštę, norėčiau, kad mano meilė Tau niekadosi nesi-

baigtų. Žinau, kad Tu jausiesi laiminga tik tada, kai aš ieškosiu tikro grožio ir tikros laimės. Tu noriai pasirenki vargą, kad tik Tavo vaikas būtų laimingas, kad jis pasiektų savo tikrąjį pašaukimą, kad išsipildytų jo sielos troškimai. Jeigu jis, vykdydamas pašaukimą ir pildydamas pareigą, nuo Tavęs ir atsitolina, jo meilė dar labiau Tau didėja. Geriau pažindamas gyvenimą, jis labiau įvertina Tavo pasiaukojimą.

Tu gerai žinai, kad žmogui visuomet yra reikalinga motiniška priežiūra ir meilė. Išleisdama savo sūnų į gyvenimą. Tu jį pavedi kitos, dangiškosios Motinos globai. Ji mums paties Dievo yra paskirta Motina. Ji stovėjo ant Kalvarijos kalno po savo Sūnaus kryžiumi, ji tebestovi ir prie kiekvieno mūsų gyvenimo kryžiaus. Aš Tau, Motule, esu labai dėkingas

ir už tai, kad mane Tu pirmoji supažindinai su šia dangiškąja Motina ir pavedei jos globai. Pagaliau juk Marijos motiniška meilė yra Tavo meilės šaltinis. Joje Tu randi ir savo kančių prasmę. Kristus labai mylėjo savo Motiną. Dievas ją apsaugojo nuo kiekvienos nuodėmės, nuo kiekvienos nelaimės, bet neatėmė jai kryžiaus, neapsaugojo jos nuo kančios, nes kančia kilnina žmogų ir labiausiai jungia su Dievu. Tik kančia atpirko žmogų. Kas kenčia, dalyvauja tame atpirkimo darbe.

Tavo meilė, Motule, tikrai yra kilni, nes ji trykšta iš dieviškosios sutvėrimo ir atpirkimo meilės. Tavo meilė ir mane jungia su Dievu, todėl ji niekad neužges. Nors ir nubyrės gegužės žiedai, bet mano meilė Tau pasiliks amžinai.

Tavo sūnus.

Ką pasėsi, tą ir piausi

Nijolė praveria langą, ir šilto oro srovė, pilna saulės spindulių ir pavasario vėjo, įsiveržia į kambarį. Už lango išdykauja apgavikai žvirbliai, pirmosios konvalijos lenda iš po lapų, besprogstančios medžių šakelės lėtai linguoja.

Bet Nijolė niūri — ji niekaip negali atsikratyti ją persekiojančios minties: atsisakyti kostiumėlio ir atiduoti pinigus vargstančiai Martinkų šeimai. Ji jau buvo lange išsirinkusi naują kostiumėlį, tokį mėlyną, mėlyną, kaip kad mėlynos jos akys. Nužiūrėjo jį pirmadienio vakarą ir nusprendė nusipirkti: tada per Velykas gal ir Algis ją pastebės. Ak, tie rūbai jai jau nebūtų taip svarbu, bet

tas Algis... Algis... Ir kai ji, pilna įvairiausių svajonių apie savo naująjį rūbą grįžo namo, mama padėjo pietus ant stalo ir pati, atsisėdusi šalia, paminėjo Martinkienę; girdi, tai vargas moteriai: pati serga, vyras streikuoja, o keturi vaikai valgyt prašo. Ir dar lyg tyčia senoji močiutė visai sunegalavo, net iš lovos nesikelia — nei vaikų padaboti nėra kam...

Vakare atsigulusi, Nijolė ilgai galvoja. Kostiumėlis būtų puikus, bet vis dėlto 60 dolerių. Jeigu ji atiduotų tuos pinigus Martinkų šeimai, gal Velykų Aleliuja ir jų nameliuose suskambėtų... Bet ką gi ji tada užsidės per Velykas? Aldona, žinoma, bus

labai pasipuošusi — jos tėvai turtin-
gi, tris tavernas užlaiko. O Algis, at-
rodo, mielai su ja pašneka — tegul
ji didelė tinginė ir universitetą lan-
ko tik dėl vardo, bet ji graži, ir Algis,
jau baigęs paskutinius metus, mie-
lai jai padeda ir paaiškina.

Šiandien Didysis šeštadienis, bet
Nijolė vis dar neapsisprendžia —
taip norisi padėti tiems vargstan-
tiems Martinkams, bet ir tas melsvas
kostiumėlis lange širdį traukia. O juk
per Užgavėnes šokiuose Algis jai pa-
sakė — "Tavo akys, Niliute, kaip ru-
giagėlės Lietuvoje..." Nijolė manė,
kad jis tada ją pabučiuos, bet jis tik
lėtai perbraukė lūpomis jai per plau-
kus ir pasakė labanakt...

Pro šalį prabėga mergytė — tai
Danutė, pati jauniausia Martinkų
duktė — tur būt, keturmetė, Nijolė
pati gerai nežino. Mergaitė sustoja,
pažiūri į lange rymančią Nijolę ir
smalsiai klausia: "Panele, ar Velykų
kiškis visiems vaikams neša pyra-
gą? Mama sakė, kad mes neturim
pinigų ir kad visi kiškiai Lietuvoje
paliko..." "Palauk", sako Nijolė. Pi-
niginė pilna visokių niekniekių, bet
Nijolė puikiai žino, kur slepiasi tie
naujieji dolerukai. Ji įdeda juos į vo-
ką ir šypsodamosi paduoda mažiukei
— "Nunešk mamai ir pasakyk,
kad nuo Velykų Bobutės..." Mergaitė
pažada nepamesti pinigų ir linksma
nustriuoksi gatve į namus. O Nijolė
dar ilgai rymo palangėje...

Štai, ir Velykos. Rytas šiltas ir
nuostabiai gražus. Saulė dar nepate-
kėjus, tik dangus tame šone nurau-
dęs taip švelniai. Nijolė užsimeta
kiek apsitrynusį pavasarinį palatą,
atsargiai, nesuveldama plaukų, už-
sideda skrybėlaite ir pasikvėpinusi
mamos kvėpalais, tyliai išslenka iš
namų: tėveliai šeštadienį dirbo, tai

jie į bažnyčią eis vėliau, bet ji, Ni-
jolė, niekada nepraleidžia Prisikėli-
mo — juk visą Gavėnią taip nuošir-
džiai pasninkavo, taigi, turi pamatyti
ir Kristų prisikeliant...

Bažnyčia marguoja nuo skrybėlai-
čių ir skarelių. Bet Nijolė nusiteikusi
pamaldžiai — ji atsiklaupia pačiame
šone ir visa širdimi paskęsta didin-
game triumfe — Aleliuja, Aleliuja!
Tik po mišių, kai bažnyčios durys
plačiai atsiveria, ir žmonės išsiver-
žia į lauką, kur saulės spinduliai
švelnučiai glosto, Nijolė pamato Al-
gį ir sunkiai atsidaduota. Ach, kad bent
tos rankovės nebūtų nuzulintos...

Dideliam jas džiaugsmui ir dar di-
desniam nustebimui, Algis prieina
ir nuoširdžiai paspaudžia jai ranką—
"Linksmų Velykų!" — "Linksmų Ve-
lykų!" sako Nijolė atgal, ir jos akys
juokiasi. Tačiau pačiu smagiausiu
momentu, lyg iš žemės išdygsta Al-
dona. Nijolei pasidaro net tamsu
akyse — Aldona dėvi mėlyną kos-
tiumėlį, tą patį, kurį Nijolė matė lan-
ge ir kurio taip labai norėjo. Ji sulai-
ko kvapą ir seka Algį. Šis palinki
Aldonai linksmų švenčių, bet Nijolė
mato, kad jis žiūri į Aldos liekną lie-
menėlį, kuris taip viliojančiai atrodo
naujuose rūbuose. Su kartumu širdy-
je ji pripažįsta, kad Aldona graži, la-
bai graži. O Aldona vilioja: "Užsuk
ši vakarą, Algį, pas mane bus daug
jaunimo — juk Velykos..."

Nijolė klausosi Algio atsakymo ir
pati netiki savo ausimis: "Dėkui, Al-
dona, bet aš esu pasiruošęs su Nijo-
le praleisti šį vakarą, žinoma, jeigu
ji sutiks..." Algis paima Nijolę už pa-

*Moters gyvenimas dalinasi į tris
laikotarpius: svajoja apie meilę, su-
silaukia meilės ir apverčia meilę.*

Visame pasaulyje išgarsėjusi italų filmų žvaigždė Anna Maria Pier Angeli.

Ši jaunutė italų artistė (21 m.) yra labiausiai mėgiama žiūrovų. Tur būt, dėl to, kad ji nėra tokia, kaip kitos kino žvaigždės. Ji visuomet yra kukli, paprasta, kūdikiška. Savo grožiu ji kiekvieną žavi, bet, tur būt, dėl to, kad Hollywoodo išgarsintos gražuolės Arlene Dahl liudijimu, ji tevartoja tris kosmetikos priemones: vandenį, muilą ir lūpoms pieštuką, daugiau nieko. Taip, žmogų patraukia tik natūralus grožis. Pier Angeli yra gimusi Sardinijoje, augusi Romoje, o dabar ją nuolat kviečia filmų gamintojai į Hollyivoodą, Paryžių, Romą. Visur ji važinėja su savo dvynuke sesute. Jodvi yra taip panašios, kad sunku atskirti.

rankės ir žiūri jai į akis. Nijolė nesako nieko, tik jos skruostai parausta ir gerklėje sustoja ašaros. Aldona kiek piktai šypteli ir nueina.

"Muilo burbulas!", sako Algis, bet jo balsas nepiktas, "jai tik nauji rūbai ir pasilinksminimai galvoje. Geriau mokyti..."

Algis lydi Nijolę namo: jiedu eina gatve, abu jauni ir laimingi, susiėmę

už rankų. "Ar aš Tau sakiau, kad tavo akys man Lietuvos rugiagėles primena?" klausia Algis. Nijolė linktelia galva. Ji pagalvoja apie mėlyną kostiumėlį, apie atiduotus pinigus ir, pakėlus akis į erdvę, dėkingai nusišypso.

Tuos palydi Velykų varpai — Aleliuja, Aleliuja.

Raganėlė

RŪPIMIEJI *klausimai*

AR TAI PRITINKA KUNIGAMS?

Ponia V. L. yra pasipiktinusi kai kurių kunigų elgesiu. Ji sako, kad kunigas turėtų būti tarpininkas tarp Dievo ir žmogaus, bet atsiranda tokių kunigų, kurie kelia intrygas, apkalba žmones ir paskui, visai neatsiprašę, laiko Mišias, teikia sakramentus, sako žmonėms pamokslus apie artimo meilę. Kaip tai suderinti?

Daug yra pasaulyje dalykų, kuriuos sunku suderinti. Daug yra žmonių, kurie yra nelogiški, kurie prieštarauja patys sau. Ką būtų galima pasakyti apie tokį žmogų, kuris sakosi tikęs Dievą ir amžinybę, bet visai nelaiko Jo įsakymų ir gyvena taip, lyg kito gyvenimo visai nebūtų? Ar jis yra logiškas? Ar jo gyvenimas yra suderinamas su jo tikėjimu? Ir kunigas yra žmogus, nors iš Dievo gavęs ypatingų malonių, kurių ne kiekvienas žmogus gauna. Yra kunigų, kurie tas malones įvertina, gerai supranta ir gyvena pagal savo luomo reikalavimus. Bet pasitaiko ir tokių, kurių gyvenime nėra reikiamos logikos, kurie negyvena pagal savo luomo kilnumą, niekina jiems Dievo suteiktas malones.

Bet nereikia labai greitai kitą tuoj kaltinti bloga valia. Tikrai pasaulyje nėra tiek blogos valios, kaip mes manome. Kartais žmogus ką nors daro iš geriausios intencijos, įsitikinęs, kad taip elgdamasis jis kovoja prieš blogį, bet mums visa tai gali kitaip atrodyti, ypač jeigu tas jo elgesys šiek tiek paliečia mus pačius. Jeigu žmonės turėtų daugiau drąsos ir kil-

numo, nekalbėtų už akių, bet viską, nors tai būtų nemaloniausi dalykai, pasakytų kitam į akis, daug nesusipratimų, pykčio ir šmeižtų išnyktų.

Visa tai galima pasakyti apie kiekvieną žmogų, neišskiriant nė kunigo. Kad kunigas jam suteikta galia yra labai aukštai iškeltas, bet savo prigimtimi yra toks pat žmogus, kaip ir kiti, geriau suprassite, perskaičiusi š. m. 3-me "L. L." numeryje buvusį straipsnį "Kunigas".

Redaktorius

KADA GALIMA VESTI?

Girdėjau žmones kalbant, kad Katalikų Bažnyčia leidžia antrą kartą vesti arba tekėti, jei susituokusieji per 10 metų vienas apie kitą neturi jokių žinių. Ar tai tiesa?

Taip pat norėčiau paklausti, kada per Mišias būtinai reikia klūpėti. Čia Amerikoje negaliu Mišių metu susikaupti, nes kas kelintą minutę reikia daryti įvairius judesius: klaupiti, sėsti, stoti, priklaupiti. Kituose kraštuose, berods, klūpima tik per pakylėjimą, stovima per evangeliją, o kitu laiku sėdima.

J. T.

1. Katalikų Bažnyčia moko, kad moterystės ryšys pasilieka per visą gyvenimą, iki kuris nors iš susituokusiuju miršta. Leidžia antrą kartą vesti ar tekėti, kai yra bent moralinis tikrumas, kad antroji pusė jau yra mirusi. Civiliniai įstatymai kartais nustato tam tikrą metų skaičių, po kurio, neturint jokių žinių apie antrąją pusę, jau galima vesti arba tekėti. Bažnyčios įstatymai apie tai nieko nesako, taigi, tai, ką Tamsta esi girdėjęs, yra netiesa. Metai čia nieko nereiškia, turi reikšmės tik vienoki ar kitoki įrodymai. Tad jeigu turima tam tikrų įrodymų, kad antro-

jį pusė jau yra mirusi, galima kreiptis į kleboną arba į savo vyskupijos kuriją, kad šį reikalą sutvarkytų. Jei matys, kad tie įrodymai yra rimti ir kad galima turėti bent moralinį tikrumą, kad antroji pusė mirusi, leis vesti arba tekėti.

2. Tiesa, kad ne visose šalyse yra vienodai elgiamasi per Mišias: vienu stengiamasi daugiau prisitaikyti prie liturgijos ir labiau sekti Mišių dalis, kitur daugiau dėmesio kreipiamą į asmenišką pamaldumą. Jeigu kokios nors kliūtis nėra, būtinai reikėtų atsiklaupyti per pakylėjimą ir ta-

da, kai kunigas dalina komuniją, o stovėti per evangeliją. Jei žmogus yra nesveikas ir negali klūpėti, nėra jokios nuodėmės, jeigu jis ir per pakylėjimą sėdės arba stovės. Tuo atveju reikia stengtis parodyti Švenčiausiam Sakramentui vidujinę pagarbą. Kiti žmonės neturėtų piktintis, jei kas nors per pakylėjimą neatsiklaupia, bet šiaip pamaldžiai laikosi. Bet geriausia yra nesiskirti iš kitų ir laikytis vietinių papročių. Kai įprasi, tas nekliudys nė asmeniškam pamaldumui, bet jį dar padidins.

Redaktorius

Iš filmų pasaulio

ACT OF LOVE

Kirk Douglas labai gražiai suvaidina amerikietį kareivį Paryžiuje tuoj po Prancūzijos išsilaisvinimo iš vokiečių. Jis išimylį jauną prancūzė, kurios nesuvilioja nei saldainiai nei cigaretės. Jų meilė kilni ir siekianti aukščiau žmogiškų aistrų, bet gyvenimas vis tiek juodu sumindo. Jie nori susituokti, bet, susidėjęs nepalankioms aplinkybėms, turi išsiskirti.

Filmas baigiasi tragedija: mergaitė neperneša gyvenimo smūgių ir nusiskandina. Tačiau čia yra atvaizduota ne tik tų dviejų asmenų tragedija, bet visos prancūzų tautos, praūžus baisiam karui. Parodomos blogosios karo pasekmės, kur skurdas ir vargas ne vieną mergaitę pražudo, nustumdamas nuo tiesaus kelio. Bet drauge iškelia švarią mergaitės sielą, kuri sužavi svetimtautį ir, nežiūrind nei laiko nei atstumo, atveda jį atgal. Filme jaučiamas ypatingas kartumas amerikiečiams kariams, kurie už prekes ir pinigus bando pirk-

tis meilę ir laimę. Vaidyba gana gera. Filmas vertas suaugusiems pamatyti.

RHAPSODY

Elizabeth Taylor vaidina mergaitę, išimylėjusią gražų smuikininką (Vittorio Gassman). Ji, prieš savo tėvo norą, išvyksta su juo į Zurichą, kur jis mokosi muzikos. Toji meilė nepasiseka, juodu išsiskiria, nes jis muziką stato aukščiau už meilę. Mergaitė sutinka kitą muziką — pianistą (John Ericson), su kuriuo susidraugauja ir išteka. Iš pradžių ji gyvena su juo labai nepatenkinta, savo elgesiu jį visai susmukdo, paverčia girtuokliu, bet paskui, supratęs savo klaidą, stengiasi ją atitaisyti ir vėl vyrą įtato į gerą kelią. Tuo ji ne tik nori atsilyginti savo vyrui, bet ir laimėti smuikininko meilę. Jai pasiseka ir viena ir kita, vis dėlto pasilieka gyventi su savo vyru. Filme yra labai daug gražios muzikos, gražūs ir Alpių vaizdai. Vaidyba gera. Filmas vertas pamatyti.

PHANTOM OF THE RUE MORGUE

Filmas pastatytas Warner Bros, pagal Edgar Allan Poe's apysaką. Vaizduojamas Paryžiuje gyvenąs profesorius (Karl Malden). Jis turi gorilą, kuri yra išmokyta žudyti, išgirdusi varpelio skambėjimą. Netekęs savo žmonos, kurią jis pats savo keistu elgesiu pavertė į bejausmį padarą, profesorius neapkenčia visų moterų ir jas, pasinaudodamas savo gorila, žudo. Neišaiškinamiems žudymams vis daugėjant, policija įtaria visai nekaltą žmogų ir jį uždaro į kalėjimą. Tada profesorius prisigerina prie jo sužadėtinės (Patricia Medina) ir bando ją prikalbėti tapti jo žmona. Mergaitei atsisakius, jis bando ir ją nužudyti, bet gorila, jau anksčiau su mergaite susidraugavusi, jo nepaklauso. Kalėjime sėdįs jaunuolis atspėja žudymų priežastį. Jam padeda faktas, kad į laisvę išsiveržusi gorila nuolat žudo žmones. Policija nuskuba į profesoriaus namus, labai primenančius zoologijos sodą, ir išgelbsti mergaitę, nušaudami gorilą. Profesorius pakliūva po krintančia gorila ir miršta. Jaunuoliai susituočia. Filme atvaizduotas nerealus gyvenimas, tačiau labai geras 3-D pastatymas, Warner Color, gera vaidyba padaro jį įdomų. Patiks tiems, kurie mėgsta visokias baisenybes.

RIDE CLEAR OF DIABLO

Spalvuotas, Universal - International pastatytas filmas, gražiai ir įdomiai vaizduojąs kaubojų gyvenimą. Nors filmas prasideda kaip ir visi tos lūšies filmai, bet Dan Duryea, vaidinąs žiaurų plėšiką ir beširdį žmogų, savo rolę atlieka puikiai ir gerai vaidyba pakelia filmo vertę. Audie Murphy, jaunas vaikinai, ieškąs

savo tėvo ir brolio žudikų, pastatė griežtą, bet teisingą pagrindą savo kerštui: surasti žudiką ir atiduoti jį teismui. Iš didžiausio priešų padaro jį savo draugu ir suranda jame žmogaus širdį. Nežiūrint visų apgavysčių, tiesa paaiškėja. Vedamoji mintis graži ir ryškiai rodoma per visą filmą. Iškeliamą drąsa ir teisingumo laimėjimas. Išvada: gera ir atvira širdis visuomet moka iš priešų padaryti draugą.

NIGHT PEOPLE

Cinemascope filmas, pastatytas 20th Century-Fox, vaizduojąs šių dienų Berlyno gyvenimą. Gregory Peck, Rita Gam, Broderick Crawford yra pagrindiniai artistai, kurių vaidyba labai tipiška ir graži. Broderick Crawford labai gerai vaidina amerikietį, kurs atskrenda iš Jungtinių Valstijų, kad kaip nors išgelbėtų komunistų pagrobtą savo sūnų. Komunistai mainais už jį reikalauja vienos vokiečių šeimos. Crawford, kaip tikras amerikietis, moka sujaudinti ir į savo pusę patraukti senatorius, įtakingus žmones ir visus kitus. Griebiasi ir paskutinės priemonės — pinigų. Jis mielai moka didelę pinigų sumą ir pikta daužosi, kai karininkas nesutinka apsikeisti žmonėmis. Jam rūpi tik sūnus, kitų žmonių skausmas ir kančios jo neįaudina. Pasimaišo šnipė, kuri siūlosi tarpininkauti, bet ji pati nusiunčiama komunistams vietoje prašytų žmonių.

Filme gražiai atvaizduotas visas Berlyno gyvenimas: laisvė amerikiečių zonoje; vargas, žudymai ir sukčiavimai rusų valdomoje dalyje. Nežiūrint visokių sukčiavimų, žiaurumų, išnaudojimų... viskas filme baigiasi gerai, todėl žiūrovui pasilieka malonus įspūdis. R. ir Z.

“Laiškams Lietuviams” paaukavo:

M. Pajaujūtė (So. Boston) — \$5, J. Ziblis (Chicago) — \$5, K. Nemajūnienė (Chicago) — \$5, M. Švedas (Cicero) — \$4, O. Simonaitis (Cicero) — \$3, G. Kažemėkienė (Hamilton) — \$3, J. Čėsna (Chicago) — \$3, A. Kudukis (Cicero)—\$3, Kun. A. Rubšys (El Cajon) — \$3, K. Krenčius (Chicago) — \$3, J. Cibauskas (Chicago) — \$3, Kun. V. Zakarevičius (Wakita) — \$3.

Po 2 *dol.*: O. Šimaitis (Oak Lawn), Br. Malinauskienė (Chicago), K. Gaputis (Toronto), St. Kalvaitis (East Chicago), P. Čižauskas (Chicago), M. Juodis (Hamilton).

Po 2 *svaru.*: S. Klemenis, V. Masaitis, F. Gužas, E. Laurinaitienė (visi iš Australijos).

Po 1 *dol.*: O. Pežienė, M. Petraitytė, E. Žygas, M. Žvinakienė, J. Jacikas, J. Verksnys, S. Kuršius, G. Miglinas, J. Jankauskas, A. Bendoraitis, J. Senkus, J. Gaigalas, J. Telsinskas, J. Bukaveckas, A. Žigaitis, P. Grumuldis (visi iš Chicago), A. Balys (Grand Rapids), J. Kalainis (St. Catherines), T. Sereikienė (Hartford), S. Stašaitienė (Brockton), J. Ugenas (Pontiac), J. Bujauskas (Detroit), Kun. K. Steponavičius (Burbank), Kun. A. Račkauskas (Brooklyn), J. Narkevičius (Cambridge), B. Petrauskienė (Phila.), S. Riškus (Hinsdale), S. Valienė (Omaha), A. Smolinskas (Cicero), V. Šalčiūnas (Phila.), R. Ingelevičiūtė (Brooklyn), V. Sniolis (Cleveland), E. Hartvigas (Amsterdam), J. Kliorienė (Cleveland), P. Zigmantas (Cleveland), L. Klevas (Hamilton), A. Vailokaitis (Seattle), J. Kudirka (Baltimore), V. Lavinskienė (Cicero), B. Empakerytė (New Britain), A. Astašaitis (Detroit), J. Pumeris (Worcester), A. Aleliūnas (Canada), S. Budrys (Racine), A. Matulionis (Plattsburg), A. Yusinas (Hartford), L. Matukienė (Woodstock), G. Bauža (Kenosha), S. Kesgaila (Montreal), S. Dabkus (Toronto), M. Kapočius (So. Boston), J. Vadopalas (Cicero), J. Kizlauskas (Cicero), O. Bačinskienė (So. Boston), A. Paulavičius (Cicero), R. Kutka (Brazilija).

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

DIENRAŠTIS MĖNESIUI NEMOKAMAI!

Dienraštis "Draugas", švesdamas 40 m. sukaktį nuo įsikūrimo Čikagoje, nori naujiems skaitytojams padaryti auką — siuntinėti dienraštį mėnesį laiko nemokamai visiems, kurie tik atsiųs adresą. Jeigu jūs "Draugą" jau skaitote, atsiųskite adresus savo pažįstamų, kurie dar jo neskaito, ir jie visą mėnesį gaus dienraštį be jokio išipareigojimo. Adresas: Draugas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, I11.

"LAIŠKAI LIETUVIAMS"
5541 S. Paulina St.
Chicago 36, Illinois

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Antanas Maceina. SAULĖS GIESMĖ, šventasis Pranciškus Asyžietis kaip krikščioniškojo gyvenimo šauklys. Veikalas, laimėjęs 1952 m. "Aidų" mokslo premiją. Viršelis T. Valiaus. Išleido prel. Pr. M. Juras 1954 m. Spaudė Pranciškonų spaustuvė Brooklyne, N. Y. Kieti viršeliai, 454 psl., kaina nepažymėta.

Juozas Sužiedėlis. ŽALGIRIS. Istorijos apysaka iš Vytauto Didžiojo laikų. Išleido ir spaudė Nidos spaustuvė 1954 m., 3 Southern Row, London, W. 10, Anglija. 128 psl., kaina \$1.

Stasius Būdas. UŽDRAUSTAS STEBUKLAS. Romanas, 248 psl., kaina \$2,60. Viršelis Alb. Bielskio. Išleido Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Gabija Nr. 5, neperiodinis literatūros žurnalas, red. Stp. Zobarskas. 88 psl., kaina \$1. Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Liudas Zeikus. LAIPTAI Į TOLUMAS. Romanas. Virš, A. Galdiko. "Draugo" spaustuvė, 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, 111. 242 psl., kaina \$2,50.

ŠĖTONAS GRASINA PASAULIUI. Sulietuvino J. Dagelis. Aprašomas šiurpus velnio apsėdimas JAV 1928 m. Išleido kun. A. Sabas. 54 psl., kaina 50 centų. Adr.: Rev. A. Sabas, 68, Joseph St., Ont., Canada.

KNYGŲ LENTYNA. Lietuvių Bibliografinės Tarnybos Biuletėnis, 1954 m. nr. 1-2.